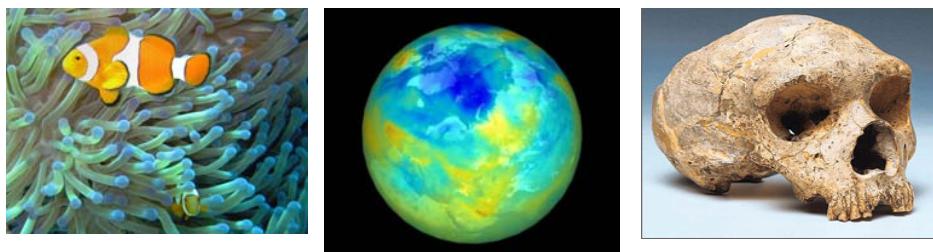

Glossary

High School Level

Living Environment Glossary

English / Karen

Translation of Living Environment terms
based on the Coursework for Living
Environment Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing
accommodations for ELL/LEP students

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

Last Updated: April 2016

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and Foreign Language Studies
<http://www.emsc.nysesd.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
Regents of the University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Syracuse
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Albany
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S., M.S.	Saratoga
ELIZABETH. S. HAKANSON	Onondaga
CATHERINE COLLINS, B.S., M.S., Ph.D.	West New York
JAMES R. TALLON, R., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., Ed.D.	Mid-Hudson
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADES NORWOOD, B.A.	Rochester
JUDITH CHIN, B.S., M.S.	Queens
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York

Commissioner of Education

President of The University of the State of New York

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including Braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234. Requests for additional copies of this publication may be made by contacting the Publications Sales Desk, Room 319, Education Building, Albany, NY 12234.

တိမ္ပတ်မဲအခိုင်အယာ

တိုဘိုးကိုပတ်

ရှိသူ

အကလံး/ကညီ

English	Karen
A	
abandon	ဟိလို့တဲ့, ဟန္တို့ကွဲ့, တိုမဲဆန်အသား, တိုတကန်ယုံယောက်တို့ကို
abbreviation	တိုကတို့ဖုန့်, တိုကတို့တေဖျာ်လာပကွဲ့အိုလာအဖုန့်
ability	တိုသူတို့ဘုံး
abiogenesis	တိုလာအကထိုင်နေ့အတ်, တိုကထိုင်နေ့လာအနဲ့ဆောင်နေ့
abiotic	တိုလာအသားသမှတ်အိုင်
abiotic factor	တိုသားသမှတ်အိုင်အယာ
abortion	ဟူးလို့ဖုန့်, ဟူးဟားဂို့, တိုဖို့လူး
absorption	တိုချွဲးသဝံးထိုင်တ်
accomplish	မာဝါးမာကဲ့, မာလာမာဂျာ
according to	ဒိစ်းခဲအသိုး, ဒီ (--) အသိုး
account	ဟို, ဟိုဖျို့ထိုင်တ်ဟု့မူး, ဟု့ထိုင်တ်အဂျား, အဂျားအကျိုး, စုစုပါး
accumulate	ဂို့ဖို့, ဟိုဖို့ပို့တဲ့, မာအောင်ကျွဲ့ကျွဲ့
accurate	လာအလို့တ်လို့ဆဲး
acetylcholine	အဲန်စံးထိုင်လဲ့, ဂို့ဖို့လာအကဲထိုင်အသားလာနှင့်အတ်ထိုင်လို့သားအကျိုးအကျိုးဖြစ်တဲ့အဲလူး
acid	အဲးစူးး, ဂို့ဆံးး, တော်း
acid rain	အဲးစူးး/ဂို့ဆံးးတ်စူးး
acidity	တိုအိုးးကိုဆံးးသဟိုး, ဂို့ဆံးးသဟိုး, တိုကတို့လာအဆဲးအဲး
acne	တိုပျော်သွံး, တိုစွံး
acquire	နှုံး, မာနှုံး, ပူးနှုံး, ယူမာနှုံး
acquired characteristics	တိုအောင်အသားလာတ်မာနှုံးအိုး
acquired immunity	ဂံးကြိုးအတ်ဆဲ့လောတ်မာနှုံးအိုး
acquired immunodeficiency syndrome (AIDS)	နှိုးဂံးကြိုးဆဲ့စောလို့စွာတ်ဆဲ့, တိုဆဲ့အေး(၁)
acromegaly	အခြော်မဲကုံးလဲတ်ဆဲ့, နှိုးနိုးအတ်နိုးထိုင်တ်ဘုံးလို့တ်တ်ဆဲ့
activation energy	တိုအောင်သဟိုးလာအဟူးဂဲး
active immunity	ဂံးကြိုးအတ်ဆဲ့အသားအခိုင်အတ်
active site	တိုလိုးလာအမာတ်
active transport	တိုစိုးဆွဲတ်အသားအက်
activity	တိုဟူးတ်ဂဲး
adaptation	တိုမဲဘုံးလို့တ်တ်, တိုကျဲ့လို့ကျဲ့ဘုံးကွဲ့, တိုဘုံးဘုံးကွဲ့
adaptive	လာတ်မဲဘုံးလို့ကွဲ့အောင်အိုး, လာတ်ကျဲ့လို့ကျဲ့ဘုံးကွဲ့အောင်အိုး, လာတ်ဘုံးဘုံးဘုံးကွဲ့

English	Karen
	၂၅။
adaptive radiation	တုမေဘာ်လိုက္ခာတ်ဂံ့အသဟိုင်
adaptive value	တုမေဘာ်လိုက္ခာတ်ဂံ့အလုံးပူး
addiction	တုကဲထို့လာအလုံးလော်, တ်(စ)တ်
additional	လာတိုက်အဆုံးပါ, မာဒါထို့တ်အသီ(တံ့)
adenine	ကိုပို့ဆောင်နဲ့
adenosine diphosphate (ADP)	ကိုအံ့နို့နို့စံ့နို့စံ့စွဲး
adenosine monophosphate (AMP)	ကိုအံ့နို့နို့စံ့နို့နို့စံ့စွဲး
adenosine triphosphate (ATP)	ကိုအံ့နို့နို့စံ့နို့စံ့စံ့စွဲး
adequate	လာအလာဝလိုင်ရ
adhesion	တုံးပူးပတ်လိုင်သား, တုသားပူးခါးတ်တံ့မာ
adipose tissue	တုအသိအထားရှု၍
adolescence	တုလိုင်ဘိုတိထိုင်, တုမျှုကနိုင်ဖို့သုံးခို့သိ
adrenal cortex	အဲးဖြို့နာ်ချုံအသလို
adrenal gland	အဲးဖြို့နာ်ချုံ
adrenal medulla	အဲးဖြို့နာ်ချုံပူး
adrenaline	အဲးဖြို့နာ်လုံဟိုင်စို
adrenocorticotropic hormone (ACTH)	အဲးဖြို့နို့ခို့စိုးပြေား, ဟိုင်စို, ဟိုင်မိလာ အမေဟူးပေး အဲးဖြို့နာ်အချုံလာ အချုံတက်ပဏါး
adsorption	တုစုံသုံးတ်, တုစုံသုံးတ်
adult	ပုံးစိုးတုံးပို့ပို့, ဆိုင်ကိုးပိုးအောင်တုံးပို့ပို့
advantage	ဘုရားသုံးဘုရားပို့, နှုံးနှုံးယ်လာလို့လာဂျော်ပူးကော်, ခွဲးယ်လာအား
aerobe	အူးနိုး(ဘ), တုသားသမုတ်ပြေားအောင်အောင်တ်အူးနိုး
aerobic	လာအအိုးနိုးနှုံးအောင်ပူးလော်လို့
aerobic respiration	တုသားအိုးနှုံးအောင်ပူးတ်အောင်ပူးလော်တ်သားအိုးနှုံး
aerosol	အဲးရို့စိုး(လ), တုအသးအက် မူတမ်း တုအက်းလို့ မူတမ်း တုအမ်းပို့ မူတမ်း က် သရံ မူတမ်း တုအတံ့လာတ်ထားနို့လို့အိုးနှုံးတ်တ်လုံးအောင်အိုးနှုံးပြေား ထို့က္ခာအိုးအောင်တ်သံ့အောင်း (အောင်, တုလာအအိုးလာကသံ့ပြေား, ထံနာမူအောင်ဖော်အူး)
afterbirth	ဟံ့နာ်လို့, ဟံ့နာ်လို့လာအဟဲလို့ပို့တ်အိုးနှုံးပြေား မူတမ်း ဆိုင်ကိုးပြေားလို့ဝဲအလို့ဝဲ
agar	ကို့ကလူကလ
agarose	အက်ရိုး(စ)ကလူကလ
agglutination	တုအို့စံ့ပူးလို့သား
agglutinin	အဲးကလူထံ့နဲ့, နှီးခိုးကြော်ဆော် မူတမ်း ကိုလာ အနုးအိုးအိုးနှုံးလို့သား
agglutinogen	အဲးတံ့က္ခာကိုလာ အထို့ဟူးထို့လာထို့နှီးခိုးကြော်ဆော်လာ ကနုးအိုးအိုး
aging	ပုံးစိုး, အသားနှုံးအိုး, နှုံးတုံးအိုး, အောင်အောင်းထံ့အောင်း, (တာသူတာသူး) မဲ့, မဲ့ပုံးအိုး
agricultural	ဘုရားသုံးတ်သုံးဖျော်ပူး
agriculture	တုသုံးတ်ဖျော်ပူး, စံ့ပူးသုံးဖျော်ပူး
AIDS (acquired immunodeficiency syndrome)	နှီးခိုးကြော်ဆော်လာလို့စံ့တ်ဆော်, တုဆိုအေး(စ)

English	Karen
ailment	တုအိန်ဆူးကိုပါမျှတဖို့, တုဆူးတုဆောင်, တုဆူးတုဆောင်ဆံးကို
air pollution	ကလံဘာသုံးအားလုံး, ကလံတောက္ခာကဆီ
air sac	ကလံးအထံဘာရှိ
air space	ထံဘာတွေ့အမျှပျိုးဟိုကဝိုအဆဲ
albinism	တုဘာတုဝါလို
albino	ပျောကျိုး မှတော် ဆုံးကိုပါမီလာအဘားတုဝါလို
albumen	ဆီနှင့်တကိုယ်
alcoholic fermentation	တုမောက်ထိုးအစီ, တုမော်ထိုးတုတွေ့ကိုမြန်အသီး
algae	ဇံးတဲ့, ဟိုးဆူး, နိုးဆူး
algal bloom	ထံယံး
alimentary canal	တုအိန်အကျိုး
alkaline	လာအပ်ယုံးကိုအဲ(လ)ခလံ
all or none response	မိမာခဲ့လော် မှတော် တမိမာနိမာလံ
allantois	တုအယဲလာအဖီးဘာယ်ဖို့သုတေသနအလီးပါး
allele (s)	အ(လ)ယံး, ကျိုး(န)လာအဟ်ဖျိုးထက့်အကုံအကိုလာအလိုက်လိုးသီး
allergic	လာအတမီးလို့, လာအတဘားလိုးနှင့်ထံ
allergic reactions	တုတမီးလို့တုရိုး၊ တုတဘားလိုးသွေးနှင့်အတုရိုးစာဖော်
allergy	တုလာအတမီးလို့, တဘားလို့ (ဒီးသွေးထံ)
alter (ed)	လဲလို့တော်, ဘုံဘာ့ကူးတော်
altered gene	စားသွေးကိုထံးကုံးရေးဆီတလဲ, ကဲ့(န)ဆီတလဲ
alternation of generation	စီးဆီတလဲ
alveolus	တုအိုး, မဲကဆီ
ameba	အမဲဘာ
amoeboid movement	အမဲဘာအတ်ပူးတော်
amino acid (s)	အမဲနိုင်ကိုဆံး၏, အမဲနိုင်လဲးစဲး
amino group	အမဲနိုင်တရူး
ammonia	အမိန့်ယုံး(က်သဝံတကလုံလာအလွှာတဖိုးနာချုံး)
amniocentesis	တုမောဖို့ချိုး၊ တုမောဖို့ချိုးလာကမာဂွဲတို့ရိုးတဘားလို့သုတေသနအား
amnion	ထံချိုး
amniotic fluid	ထံချိုးအထံအနံ
amount	တုပို့ရိုးတော် (အနဲ့) ပျောက်ပျော်, တုထံးထံးနဲ့, ပဲလို့ပဲ့ပို့, ပျော်ထံး, ထိုးဘား
amphibian	ခီထံသံမိုးစီး, ဆံးမိုးစီးလာအသံမိုးစီး
amylase	အမဲလဲးစဲး, တုထံ့နှုံးအောင်အပူး
anabolism	တုမောက်ထိုးရှုံး
anaerobe	တုတရူးကျိုးစံ့ကွဲ့, တုတလို့ဘားစံ့ကွဲ့
anaerobic	အနားရို့ရှိုး, ကလံးကလဲးထံး, တရူးကျိုးစံ့ကွဲ့
analgesic	ကသံ့မောက်ယူလို့တော်အွှေ့စံ့အွှေ့ထဲ့, ကသံ့မောက်ယူလို့တော်ဆီ
analogous structure	တုသူ့ထံးဆီလို့အလိုက်လိုးသီး
anaphase	တုကတိုးမြှော်မြှော်စီးတဖို့ နှီးလို့အသေးဆူးကရှုံးစီးတဖို့အား ပ(လ)တက်တံ့ပဲ
anatomy	နှီးကုံးရိုးစီး၊ တုယ့်သုံးညူးမောင်တော်အဖို့လာနှီးရိုးအပူးတဖို့အကွဲ့၊ နှီးမိုးကုံးရိုး
androgen	အိုးဖြိုးကွဲ့, ခွဲ့အဟိုး

English	Karen
anemia	သွေ့နှစ်ရိစ်ဘာစ်တ်ဆါ, သွေ့နှစ်ရိစ္စ
angina pectoris	တ်ပါတကံ, သားနှုပ်ဆါ, သွေ့နှစ်ရိုးတံ့တ်ဘံးတ်ဆါ
animal	ဆင့်ဖို့ရို့
ant	တာ့
antenna (e)	တ်ဖိုလံပိုယ်အနာမိုးဘို့, ကွဲပူ့ဖျို့, ကွဲလူလိုအအူရယ်ဘို့
anterior	လာပျောလာကစား, လာအဆိုးဆီလာညာ
anther	မြို့ဆောင်ချုံ, ဂါဘီချုံ
antibiotic (s)	ကသံ့ဗုမာသံ့တ်ဆါယ်
antibodies	နှိုဝင်းကြိုးဆာတဖျုံ
antibody	နှိုဝင်းကြိုးဆာ
anticodon	ဇုန်ထံ့ပို့နှုံး, စားသွေ့နှုံးနိုင်ယူနှုံးလာအို့လာ ဖို့ပို့ထံ့(န)စားသွေ့ပန်းအပူး
antigen	ကိုလာအော်ယူးထိုင်ယူးထိုင်းနှိုဝင်းကြိုးဆာ
antihistamine	ကိုဒီသော်ဟံ့ဌားစားသွေ့မြိုင်အသဟို့လာ နှိုဝင်းအပူး, တ်သူအော်လာတ်တာဘုံးသွေ့ဘို့ (အနီး, တ်ခုံးဘုံး)
antiseptics	ကသံ့ဗုသော်တ်ဆါဘာရိုး
antitoxin	ကသံ့ဗုသော်အားထံ့ရုံးယာရိုး
anus	ခံပူး
aorta	အွေ့အော်တွေး, သွေ့ကျိုးအော်ကတ်လာဘူးဒီးသားလာစွဲ့နှုံးတို့
aortic arch	သွေ့ကျိုးပူးနိုင်ကွဲရွှေ့
aphotic zone	တ်တာဘုံးတ်ကိုးအဟို့ကိုး, မျှတ်ကိုးတော်အဟို့ကိုး
appearance	တ်အောင်ရွှေ့
appendage	တ်လာတ်ဘျားခဲ့ဟိုးအော်
appendicitis	ပုံ့ပူးနှုံး
appendix	ပုံ့ပူးနှုံး, တ်ပို့ထဲ
apply	ပတ်ထို့တ်မေး, ရုံးကူး, မော်ယူး, ဖူး
appropriate	ကြေးပဲဘုံး, အကြေးအဘုံး
approval	တ်အော်လီးအော်လီး, တ်အော်လီးတုံးလီး
aquaculture	တ်ဘုံးထံ့ဆုံးကိုးစီး, တ်ဘုံးဆုံးကိုးစီးလာအော်လာထံ့ကျိုး
aquarium	တလဲဘုံးကိုးလီး
aquatic	လာအားသွေ့ယူးထဲ့, လာအော်လာထဲ့ကျိုး, လာအော်လာထဲ့ကျိုး
arid	လာအော်ယူးယူးထို့မြို့မူး, လာအော်ကျိုးလီးကျိုး
arrow	ပျော်
arteriole	သွေ့ကျိုးစီ
artery	သွေ့လူကျိုး
arthritis	တ်စုံကွဲ့ဆိုးဆီးကမ်းဆါ
artificial selection	တ်ကျိုးကျိုးနွေးအော်ထို့ ဆုံးကိုးစီးတ်မျှတ်တ်အစားအသွေ့
asbestos	လုံးပေါ်
ascending colon	ပုံ့ပူးလာအစွဲအူးအော်
ascorbic acid	ဘံးတ်မြို့စီး
aseexual	လာအော်အဖော်အကိုးတော်အို့ဘုံး, လာအော်အဖော်အကိုး, လာတော်နီးမံယူးအို့ယူး, လာတော်နီးမံယူးသွေ့ဘို့ယူးတ်ရွှေ့လီးယူး
asexual reproduction	တ်နီးလီးစားလီးသွေ့လာအိုးနှုံးမှုံးချွဲ့သွေ့ယူးတ်ရွှေ့လီးမှုံး
asexually	လာအော်ယူးမှုံးချွဲ့သွေ့ယူးတ်ရွှေ့လီးမှုံး
ash	ဖုန်းဆါ, ချို့, သွေ့အေးရှိုး

English	Karen
aspen	သုချိန်ဆောင်
assembled	လာအဆင့်ဖို့ကြ, လာအဟ်ဖို့ကြ, လာအထားဖို့ကြ
assimilation	တိုက်စွမ်းတံ့တိုက်, တိုက်နှင့်လို့
associate	တိုက်စွမ်းမပေါ်နေ, တိုက်စွမ်းဘုရားဖို့ကြ
association neuron	ဒိုက်စွမ်းအဆင့်တွေကိုသိတယ်
assuming	လို့ထိုပါထိုင်, ဆီကမိုင်တယ်
assumption	တိုက်စွမ်းထိုပါထိုင်, တိုက်စွမ်းတယ်
aster	ဖီးတဲ့တယ်, ဒီဇာတ္တာရှိနေတယ်,
asthma	တိုက်ဆုံး
astigmatism	မြတ်ချုပ်တွေတို့တွေဖို့ကြ
atherosclerosis	ဇူသာရိရှိ(၁)ခလုပ်ရှိရှိစွဲး, သို့ပြီးသာရိရှိကိုပြု
athlete's foot	ကုတ်စွမ်းဆောင်
atmosphere	ကလံးကထာ, ကလံးလာအဖိုင်းတရုံးဟိုပိုင်ဖို့ပြု
atmospheric	လာအဘုရားထဲ့ဒီးဟိုပိုင်ဖို့ကလံးကထာ, လာအဘုရားသူးဒီးကလံးလာအကောင်ဟိုပိုင်ဖို့ပြု
atmospheric temperature	ဟိုပိုင်ကလံးကထာအတ်ကိုတော်ခြင်, ကလံးလာအကောင်ဟိုပိုင်ဝိုင်းဝေးအတ်ကိုတော်ခြင်
atom	တိုပို့ကိုအဆုံးကတာ
atomic mass	တိုပို့ကိုအံ့ကတာရှိမှုပိုင်စိတ်ဖူန်
atomic number	တိုပို့ကိုအဆုံးကတာအနိုင်
ATP (adenosine tri-phosphate)	ဇူးထိုင် (အဲးခံနှင့်စွဲ့ဖြူ-စွဲ့စွဲ့)
atria	သားပျော်ဒေးကဆိုလ်
atrium	သားပျော်ဒေးကဆိုလ်လာအဖိုင်တွေတယ်
attach	နှုံးစွဲ့သူး၊ ဘျွဲ့စွဲ့
attack	တိုရှုံးတိုက်ပါပဲဘုရားတွေကလ်
attempt	မော်ဂျို့, ထူးပို့ထူးဘါက္ခာ်, ရှုံးကျွဲ့စားမေတ်
auditory canal	တိုန်ဟူတ်အကျိုး
auditory nerve	တိုန်ဟူတ်အနှင့်
auricle	နှုံးကုံးဘုရား
autoclave	သပေါ်မာသံတ်ပ်း၊ အေးတိုင်ချုံ(၇), တိုမာသံတ်ပ်းဒီးထံ့သံ့
automobile	သီလိုင်
autonomic nervous system	နှင့်အတ်ခံလို့သားအကျိုးအကျိုးအကျိုးအကျိုးအကျိုးအကျိုးအကျိုးအမှာ
autosome	မြိုင်စိုးလာတမူးဝေသွုံးကိုယ်စွဲ့ထိုးမြိုင်စိုး
autotroph	တိုနေ့အိမ်စိုးတိုင်တွေလာအက်စွဲ့ပုံး
autotrophic	လာအားအိမ်စိုးတိုင်တွေလာအက်စွဲ့ပုံး
autotrophic nutrition	တိုဘို့နဲ့နဲ့ဘို့အပေါ်အဖွဲ့အစည်းနဲ့ဘို့အတ်အတ်
auxin	အေးစွဲ့ဟိုပိုင်မီး, တိုမျှေးတ်ဘို့အဟိုပိုင်
availability	တိုလာတ်မှုနဲ့အေးသဲ့
available	လာတ်မှုနဲ့အေးသဲ့
axis	ဟိုပိုင်ကျိုး၊ ဟိုပိုင်ဝိုင်ရှိ
axon	နှင့်အတ်းရှုံးတွေကလ်
B	

English	Karen
bacteria	ဘဲးထံရုံယါ, တ်ဆီယာ
bacterial	လေအဇူးသံရုံယါ
bacterial infections	ဘဲးထံရုံယါတို့ဘိုင်
bacterial pneumonia	ဘဲးထံရုံယါပသို့တ်ခွဲ့နှင့်
bacteriophage	ဘဲရှုး(စ)လေအမေဟားဂါေားထံရုံယါ
bacterium	ဘဲးထံရုံယါ, တ်အယ်ဆံးဆံးမိတ်မံလျှော်လျှော်နှုန်းဖို့တို့တ်ဆီ
balance	တ်ပြောသီးသီး
balanced diet	တ်အို့နှုန်းကိုပါးပါးထံရုံယါ
ball and socket joint	ယံအော်ခို့အဆာ
bare	ဘုရားထို့, တလေထို့, အူထို့, တ်ဖျူထို့, မာဖျူထို့, အီးထို့
bark	အုပ်ကွဲ့, မိုတ်, ဂီးယိုတ်
barnacle	ချို့ကျေးချုံ, ချို့တကလုံ
basal metabolic rate	နှုန်းကုံးကိုရှုံးကြတ်ခံတ်ဘဲ့အို့နှုန်းခါအယူ့
base	ဘူး(စ)လေအဘာ့တ္ထီးစာေသ့နှုန်းထံး
base-pairing	ဘူး(စ)လေအဘာ့တ္ထီးစာေသ့နှုန်းထံးနှုန်းထံးအော်
bass	ညျှော်တကလုံလေအဘို့လာထံသူ့အလီး
beak	ထို့အနို
bear	တာသူ့
beaver	ဆိုတကလုံ
beetle	စွဲ့, ကျူးး, ယယ်
behavior	တ်ဟိုသူ့လိုသား, တ်ဒီသူ့လိုသား
behavioral	လာပ်အသား, လာတ်ဖံးတ်မှာ, လာသကဲးပဝ်
benedict's solution	ကသံုသားနှုံးအထံ
benthos	တ်သားသမ္မတပို့လုံးအံး, ပို့လုံးအံး
beriberi	တ်ဆီကဘူ့, တ်ဆီကဘာ
bias	တို့တစ္ဆော်, တို့တစ္ဆော်
bicarbonate	ကိုစို့ပုံးဘုရာ့ဘာ့ဝုံဘို့နား
biceps	စုနိုယ်ယူ့
bicuspid valve	သားဖျူးလာ သွံ့ဗျားပြီးအော်ပျော်အော်
bilateral symmetry	ကုံးကိုပြုခံခံကပ်လေအယူလီးသား
bile	သံး
bile duct	သံးအကျိုး
bile pigment	ကိုအလွှုံးလေအသံးအယူ
binary fission	တ်နိုးဖော်လိုးထို(မ)နှုံးချုံယား(စ)ခံခို့ကူ့
binomial nomenclature	တ်ဟုံ့ဘာ့ပို့ကို့မို့မို့တ်မှုံးတ်မှုံးတ်ဘာ့အံး၊ ခံကလုံ
biochemical processes	တ်မှုံတ်ပို့ပို့အကျိုးအကျိုး၊ တ်သားသမှုံတ်ပို့အကျိုးအကျိုး
biochemistry	တ်မှုံတ်ပို့ပို့အကျိုး၊ တ်သားသမှုံပို့ပို့
biodegradable	လေလိုကလုံးကထို့ကုံးဟို့နှုန်းအကမှုံး
biodiversity	တ်မှုံအကလုံးကလုံး
biogenesis	တ်သားသမှုံအို့တို့, တ်သားမှုံ, တ်အို့နှုန်းထို့
biogeochemical cycle	တ်မှုံတ်မို့အို့တို့မို့, ကိုသံး, တ်အထံအနို့အို့တ်ဘာ့အတ်လဲးတရား
biological catalysis	တ်မှုံတ်မို့အို့တ်ဘာ့အမာချုံတို့ကိုအတ်ဆီတလဲသား
biological control	တ်ဟာ်ယောတ်မှုံတ်ပို့ပို့
biological magnification	တ်မှုံလျှော်မှုံအို့တ်တ်မို့ပို့ပို့

English	Karen
biology	တုမူပိုညီ, တုယူသုန္တညီမာလိတ်သားသမူ
biomass	တုမူတိမဲတ်အောင်တ်ဆံ့တုမူတ်ကျွ်ဟိုဖို့, တုမူတ်မဲအသံးအက်ပ်ဖို့လာ
biome	နှောက်တုမူဖို့ယောပိုညီ
bioremediation	တုဘိုဘုရားမဲဂူးထိုတုမူတ်မဲ
biosphere	တုမူအတော်
biotechnological	လာအာသုယားစီးစီးပိုကဟန်ပိုညီလာတုမူတ်မဲ
biotechnology	ပဲးပိုကဟန်တုမူတ်မဲပိုညီ
biotic	တုခါယ်
biotic factor	တုဂုံဘုရားထွေးတုမူတ်မဲပိုညီ
birch	သုန္တနုန်း(ခြုံ)
birth canal	တုအိုန်ဖျော်ပိုကျိုး
birth control	တုဒီသအားသား
birth rate	တုအိုန်ဖျော်အယ်
biuret test	တုမော်ကို
bladder	ဆံ့ပေါ်
blade	ခိုကန်, တုအကန်
blastula	တုကဲထိုးလို့ထိုးသံးသိသီ
blending inheritance	စားသွေးလို့စားယောပ်
blind spot	မဲချုံအန်ထူးလာတုတ်တုတ်တဲ့အလီး, မဲချုံအမှာတ်လို့တတိုးလာတုတ်တဲ့အ
blinking	ဖျော်ဆံ့မဲ, ကပိုပ်လုပ်လဲ
block	ကြွော်တ်, မာတ်တားယောပ်တ်, ဘျိတ်
blood	သွေး
blood cavity	သွေးကဲ့
blood circulation	သွေးတ်လောင်း
blood clotting	သွေးတ်စိုးလို့ထိုးသံး
blood group	သွေးကျိုး
blood plasma	သွေးတ်ဆံ့
blood platelet	သွေးတ်ဖျော်စိုး
blood pressure	သွေးတ်ခံ့သွေး
blood smear	သွေးတ်လို့စားဘုရားအ
blood sugar	သွေးတ်
blood transfusion	တုခိုံတ်သွေး, တုယ်သွေးသွေး
blood vessel	သွေးကျိုး
boil	ချုံတ်, ချုံကလ်တ်
bond	စာယ်လို့အသံး
bone	တုယံး, တုယံးတ်ကဲ့
bone marrow	တုယံးအဲနဲ့ကဲ့
booklet	လို့ဆံ့ဆံ့ဖို့, လို့မို့လို့ဆဲ့
botany	တုမဲတ်မဲပိုညီ
Bowman's capsule	ကုံးဝိုံးနှုံးတ်တွေ့တာဘုရားလာ ကလွှုံးအမှာ
brain	စိုံနှုံး
brain stem	ခိုံနှုံးထွေးတ်မဲပို့

English	Karen
bread mold	ကုၢ
breathing	တ်သိထို့သိလို့
breeding	တ်နဲ့လိုအလိုခွဲ့ခွဲ့ဆောင်ရွက်တဲ့
briefly	ဖုန်ဖုန်, လာတ်ဆာကတို့ဖုန်ကို, လာတ်ကတိတ်စူးဘို့
broccoli	သဘုံးမြို့လို့, ဘီမို့လို့
bronchitis	ကလံကျို့ပြေား
bronchus	ကလံကျို့
bubble	ထံစို့လို့
bud	မိုးဘို့, ပျော်ဘို့ဘို့
budding	လာအေးထို့လို့ထို့လို့သို့, ဘို့ဘို့ဘို့
	ကိုဘားဖော်လာအပ်ယူးအဲးစူးမှုတဗုံး အဲ(လ)ကုန်လဲလာအစ်
bulb	တ်တ်း, တ်ခို့, လီမုံ့အူသု့
burn	တ်ကိုလို့အျေား
C	
cabbage	သဘုံးဘို့စို့
calcium	ခလ်စို့ယာဉ်, ထုတ်ဆောင်
calcium carbonate	ခလ်စို့ယာဉ်ခုံ့ဘို့နဲ့
calibrate	ဟိပနို့နို့ထို့, ကွဲ့သွေ့တွေ့ဖော်စို့
calorie	ခလို့ရုံ့
calorimeter	ခလို့ရုံ့ပို့ယာဉ်
cancer	ခဲစာ်
canopy	တ်ခို့နဲ့, သုတေသနလို့ကဟု
capacity	တ်တွေ့နဲ့တွေ့ပျော်နဲ့
capillary	သွေ့ကျို့အယော်
capillary action	သွေ့ကျို့အယော်ပူးတ်ဘူး
carbohydrate	ခဲ့တို့ပဲးဖြေး, လူ့ပြော်ကွဲ့နဲ့အီးစို့တ်ဘူးတော်လာအဖော်အားဖြော်လို့တော်လာတဲ့
carbohydrate (s)	ခဲ့တို့ပဲးဖြေးတော်
carbon	ကိုခြင်ဘို့
carbon cycle	ကိုခြင်ဘို့အတ်လောတရုံး
carbon dioxide	ကိုဘို့ဘို့အီးး
carbon fixation	ကိုသံ့ကဲထို့တ်ကိုလို့အကျို့အကျို့ကျော်, တ်စုံသံးခဲ့တို့ဘို့အီးး
carbon monoxide	ကိုခြင်ဘို့မို့နို့အီးး
carbon-containing	ပုံ့ယူးအီးး
carboxyl group	ကိုခြင်ဘီးစူးလဲကရှု့
carcinogen	ကိုခြင်စို့နို့ကွဲ့, ကိုလာအနဲ့အီးတ်ဘူး
cardiac muscle	သားဖျော်အယ်ည်
cardiovascular disease	တ်ဆောင်ဘေးအတွက်ယူးအီးသားဖျော်သွေ့ကျို့
carnivore	ဆုံးကို့ဆုံးလာအဖော်တွေ့
carnivorous	လာအောင်တွေ့တ်ည်
carotene	ခဲ့ရို့ရို့တဲ့
carrier	ပုံ့လောစီးခို့ကိုဘို့အကောင်ခဲ့မှုတော်စူးတော်ဘို့ - အကောင်ခဲ့မှုအီးတ်ဘို့ဘာ့ဘာ့ဆုံးတွေ့

English	Karen
carrying capacity	တုက္ခိုန့်တုပ္ပါဒေသန၊ တုစိုးတုန့်တုပ္ပါဒေသန
cartilage	ယံ၏
catabolism	ပထဝါလံစဉ်(မ)၊ တူမာဟေးဂါကွိုတ်
catalase	ပထလံး(စ)၊ က်ဆဲ(မ)လာအရှင်လာတ်ယါယ်က်ဇီးစံ့ကွု့ဗျာ
catalyst	ပထလံး(စ)၊ တူတံ့လာအမာချုထို့က်အတ်ခံ့တလဲသဲး
caterpillar	သံခိုပါ၊ သံခိုထူး
catfish	ည်ဗို့
cattail	ခုံထူး
caudal fin	ည်အရှုံ၊ ည်အင်း
caudal vertebra	တူအဂျို့ယံ့အဆာ
caudatum	စီးနုးနှုံးပျံယား(စ)
cauliflower	သဘ၌ဗီ
cell	ဓ(လ)
cell body	ဓ(လ)မြို့ပုံ
cell cycle	ဓ(လ)အတ်လဲတရံး
cell division	ဓ(လ)အတ်နိုးလီးလီးသဲး
cell membrane	ဓ(လ)အသလီ
cell plate	ဓ(လ)အဘူး
cell respiration	တူသိထို့သိလီအဆ(လ)
cell specialization	ဓ(လ)အတ်သူတ်ဘုံလီလီခေါ်ဆီ
cell theory	ဓ(လ)အသံ့ဖို့အို့ရုံး
cell wall	ဓ(လ)အနူး
cell-mediated immunity	ဓ(လ)လာမေစာဂံ့ကြိုးဘတ်
cellular respiration	ဓ(လ)အမူတ်သိထို့သိလီ
cellulose	ဓ(လ)ရုံး(စ)၊ တူမှုတ်ဘီအယာတဖုံး
Celsius	ဓ(လ)ခံယာ့(စ)၊ တူထို့တူကိုတူခုံ့ရုံး
Celsius scale	ဓ(လ)ခံယာ့(စ)နိုင်ထို့
centigrade	ဓားထံ့ကရူး၊ တူထို့တူကိုတူခုံ့ရုံး
centimeter	ဓားထံ့မံတာ့၊ တူထို့တူအလ်အထို့နိုင်ထို့
central nervous system	နှုန်းတ်ဆီလီသဲးအကျိုးအကျွောက်သဲး
centrifuge	ဓားတရံးသဲး၊ ဓားနီးသဲ့အသံးဒီးတူအထံ့တရံးသဲးအခါ
centriole	ဓားထံ့ထို့(လ)
centromere	ဓားထံ့မံရူး
centrosome	ဓားထံ့စီး(မ)
cereal group	စံ့ရာ၌ကျူး
cerebellum	ခို့နှုံးလာခို့ကွဲအလီးတကပာ၊ ခို့နှုံးလာအို့လာခို့ကွဲအလီးတကပာလာအပာ၊ ယုံည့်ထူးအတ်ဟူးတ်ဂါး
cerebral cortex	ခို့နှုံးသလီယာ
cerebrospinal fluid	ခို့နှုံးနှုန်းအထံ့အနီး
cerebrum	ခို့နှုံးနှုန်းအထံ့အနီး(လ)တဖုံး၊ ခို့နှုံးနှုန်းလာအမဲ့ယာတကပာ၊ ခို့နှုံးနှုန်းလာခို့ကွဲအလီးတကပာလာအပာ၊ ပြုတကပာလာအမူ့အဲအို့လာခို့ကွဲအလီးတကပာလာအပာ၊ ခို့နှုံးနှုန်းအကျိုးအကျွောက်သဲးဘုံး၊ တူကူ့သူ့သဲးဘုံး၊ တူသံ့ဘုံးတ်ပို့သူ့ဘုံး
certain	လီတံး
cervix	ဒေလီးထို့ထိုး

English	Karen
challenge	တာတ်, မာဟ်ဖျက်ထိန်တော်
chemical	ကိုတ်ဖိတ်လံ
chemical bond	ကိုတ်ဖိတ်လံအတ်ဘုံးတွဲလိုသဲ့
chemical equation	ကိုတ်ဖိတ်လံအတ်ပြုခေါ်လိုသဲ့
chemical formula	ကိုတ်ဖိတ်လံအကျိုးအကျိုး
chemical reaction	ကိုတ်ဖိတ်လံအတ်ခိုးဆဲ
chemoautotroph	ခုံမိုံအိုံထိန်ဖြီး(ပ), တ်လာအသေးသမှုအိုံ, လိုအစီအင်တ် ဘဲးထံရုံယူ, လာအင်းနှုံးဘုံးဘိုးဘိုံး၊ ကိုပို့ပို့ကသံ၏
chemosynthesis	ခုံမိုံကိုပို့ပို့, ကိုပို့လာဘုံးတ်ထဲတဲ့ထိန်အိုံလာတ်မို့ပတ်မှုတဗ်
chemotherapy	ခုံမိုံတ်ကူးပါယိုဘျာ့, တ်ကူးပါယိုဘျာ့လာတ်စုံကိုတ်ကပိုးအယဲ
chemotropism	ခုံမိုံဖြိုံဖြိုံဖြိုံတ်စာ့
chicken pox	တ်ထိုံထိုံတ်စာ့, တ်ဆဲလားထံ
chipmunk	ခိုံခိုံး, ဝံမံးခိုံး
chitin	ကိုအကျိုးအကျိုး
chlorine	ခလိုင်ခံ(န)က်
chlorophyll	ချို့ရို့ဘုံး(လ), တ်လာမေလာဘုံးတ်သုံးဘုံး
chloroplast	ချို့ရို့ဖျော်(စ)
cholera	တ်လူ့ဗိုံး
cholesterol	ခိုံလူးစတ္တိ, ကိုပို့ပို့ မူတမ်း တ်အသေးအကောင်လာအိုံလာသုံးဘုံး
chordate	ဆုံးတိုးတ်အိုံးအပျိုးယံးအယဲ
chorion	ခိုံရုံးယှဉ်, တ်အသလိုလာအချား၊ ချော်မောင်အောင်အောင်
chromatid	မြို့ပို့မူတ်ထံး
chromatin	မြို့ပို့မူတ်ထံး, နယ်ခံလံအမှုတ်ဖိတ်လံတေခံစဲ(လ)ကသံးအလွှားစည်း
chromatography	မြို့ပို့ထို့ဖြော်ဖြိုံးတ်, တ်နှီးဖေးလိုတ်အလွှား
chromosomal alteration	မြို့ပို့အိုံတ်လဲ
chromosomal recombination's	မြို့ပို့အိုံတ်ပုံးဖိုံးအိုံး
chromosome	မြို့ပို့ခံ
chyme	တ်အိုံလာဂံးဘျားအသေးလံ
cilia	စံလံယုံး, မဲ့ချုံး
ciliary motion	မဲ့ချုံးအတ်ဘုံးတ်ဂဲ
circulation	တ်လေတေရံးသဲ့
circulate	လေတေရံးရော်ရော်းခဲ့
circulatory	လာအားသေးသဲ့နှီးခိုံးဘုံးအိုံးအသေး
circulatory system	တ်လေတေရံးရော်ရော်းခဲ့အကျိုးအကျိုး
claim	ယူကျော်, ယူတ်
class	နှီးဖေးတ်အကျိုးအသေး
classification	တ်နှီးဖေးတ်အကျိုးအသေး, တ်အကျိုးလာတ်နှီးဖေးလိုအိုံး
classify	နှီးဖေးတ်အကျိုးအသေး
clawed	ကွဲ့ခီးစုံမှုပို့ခြိုံမှုပ်, တ်ထဲ့ခီးစုံမှုပို့ခြိုံမှုပ်, စိုတ်ခြိုံတ်အိုံးစုံမှုပို့ခြိုံမှုပ်
cleavage	တ်တဲ့ဖေးသဲ့, နှုံးခိုံးအကျိုးတ်အကျိုး
climate	တ်ကသုံးကသံး, တ်ကတို့, တ်အိုံးအသေး
climax community	ပုံးတော်လာအော်လာ အိုံးသက်းယုံးတွဲဘုံးဘုံး
climax	ထိုံတဲ့အော်
climax	တ်လာအလိုးသဲ့စဲကတ်, တ်လာအလိုးသူ့ပို့သဲ့ဝေးကတ်, တ်အထိတ်, မှုပ်

English	Karen
	ချိသွှေးတ်ဖို့ပို့သောကတော်ဒီးသူ့ပို့သေးဝါးကတော်
clipping	တ်တ်ကျို့၊ တ်တို့ဖို့ယ်တ်၊ တ်ဒီတဲ့၊ တ်တို့တဲ့
clone	နှံကဲတို့တ်မူ့၊ ခ(လ)လာတအို့ဒီးတ်နှံလူမြို့ဖါ
cloning	တ်နှံကဲထို့တ်မူ့၊ ခ(လ)လာတအို့ဒီးတ်နှံလူမြို့ဖါ
close circulatory systems	တ်လဲတရုံးသေးအကျို့အကျော်တို့အသေး
coacervate	ခို့အစားး
coal	လာ့စွှဲ့လး
coarse adjustment	တ်ကျော်လို့ကျော်ဘာ့တ်ယိုယ်လဲး
coast	ပို့လုပ်ကာ်နံး၊ ပို့လုပ်နံး၊ ပို့လုပ်ကာ်ဂုံး
coastal ocean	မေးသမံးပို့လုပ်နံးအသရှုံး
coastline	ပို့လုပ်နံး၏
cocci	ဘဲးထံရုံးယာတို့တကလုံး
coccus	ခိုး(၁), ဘဲးထံရုံးယာဖျော်
cockroach	ခို့လီ
cocoon	သတို့အော်
codominance	တ်လူ့ဘာ့သကိုးတ်
codon	ခို့နိုး
coenzyme	ခို့အ္မ်ပဲ့်
coevolution	တ်လဲလို့သေးတဆိုဘုံးတဆိုဟုံးတို့ဖို့တို့သေး
cohesion	တ်စူးလို့သေး၊ တ်လို့ပေလို့လို့သေး၊ တ်ယူလို့ဖီးလို့သေး
cohesive force	ဂံ့သာ့ဖို့စူးဗုံး
collect	ထာဖို့၊ ပါဖို့၊ အို့ဖို့ရိုဖို့၊ ယူဖို့ယ်၊ ထာထို့ဟံးထို့၊ သားစော်၊ ပေးကုံးတ်
collecting duct	တ်ထာဖို့တို့ဖို့ဝို့
colloidal dispersion	ခို့လွှု့လို့ပြုလို့ပြု
colon	ပုံ့ဂုံး
colony	တ်မူ့တ်ဘဲ့ မူတမ်း ဆုံးကို့ဖို့တော်ရှုံးလေ့အဆို့ဒီး မူတမ်း ဒို့သွှေးတ်လောတ်၏တုံးတုံးဖို့အပူး
color blindness	လေအနီးသေးတ်အလွှု့တသေး၊ လေအထံ့တ်အလွှု့လို့ဆိုတသေး၊ လေအနီးသေးတ်အလွှု့ ဂီးဒီးပေါ်ဘူးတသေး
coloration	တ်မူ့အို့တ်တ်တွဲ့၊ တ်ဖူ့ဗူ့တ်တ်တွဲ့
combat	တို့စားထို့၊ တ်နှံးတ်ယာ
combination	တ်ပို့ဖို့တ်၊ တ်အို့ကျို့ကို့ဖို့တို့လို့သေး
commensalism	တ်အို့ဆီးယ်တယူ့ယော်၊ တ်ခံ့မဲ့အို့ဆီးယ်တယူ့ယော်ဒီးတ်တမ်းဘာ့သွှေးသူ့သွှေးသေး မူတမ်း တဘာ့နီးဘာ့
common	လေအားသွှေးတ်ပေါ်လော်၊ လေအားသွှေးတ်အားလုံးသွှေးတ်အားလုံး၊ လေအာပတ့်တို့၊ လေအာပတ့်ဖူ့ဗူ့
common ancestor	ထူးဟု့ဖို့တို့အသေး
common cold	တ်ခုံ့ဘာ့တ်ဘာ့
communicable	လာတ်ခဲ့ဗို့ဆဲ့ကျော်အီးသေး
communication	တ်ခဲ့ဗို့ဆဲ့ကျော်
community	ပုံ့တော်
competition	တ်ပြု
competitive exclusion principle	တ်အကျို့အကျော်လေ့အို့ယ်တ်ပြု

English	Karen
complementary	လာအမေလာထိုင်ပုံ၊ ထိုင်နှုန်းသကိုးသကိုးတ်
complete protein	ဖြိုင်ထံ(နဲ့)အလေအဗျာ
complex multicellular	ပဲ(လဲ)သံဘူးလားလုပ်လိုင်သူးအီဒါကလဲ်
complexity	တ်အို့ဘံဘူးစိုးယာ၊ တ်အို့သံဘံဘူးသူ့
compost	တ်အောင်တ်ကျို့လာအရားထိုင်ဟိုင်ခိုင်၊ ဟိုင်စီလာတ်မေအိုးလာသူ့လုပ်ယူထိုးအောင်အကျို့
compound	ဟိုင်ယူယူပုံတ်
compound eye	မဲ့ချုံဒါဖျော်ယူယူလိုင်သူးယာ
compound light microscope	ဓားခြို့စကိုးမဲ့ကလာပို့ကွုံတ်ဆူးယူ
compound microscope	ဓားခြို့စကိုးမဲ့ကလာပို့ကွုံတ်ဆူးယူ
concentration	တ်မေပံ့ထိုင်တ်ကျွဲ့
concentration gradient	တ်ပံ့ထိုင်အပတ်တံ့တာဆီဘုံးတ်
concept	တ်တယ်ကွုံတ်ဆူးယူမီး၊ တ်ထံ့တ်တံ့ယူမီး
conception	တ်ဆီကမိုင်မှုတ်၊ တ်ဆီကမိုင်တယ်တ်
concerning	ယုံယုံ၊ ဘုံယုံး
conclusion	တ်ကျို့တ်ကျေတ်၊ တ်ကတို့ကျို့တ်၊ တ်မေဝံ့ကျေတ် J. တ်စံ့ညြို့လို့
condensation	တ်သံ့ပြု့လဲဆူး
conditioned reflex	တ်ခီဆာကျေးသံ့တ်
conditioning	တ်မေညီနှုန်းထိုင်တ်၊ တ်နှုံးကဲထိုင်တ်ဒီးသန္တာအော်
conduct	ပတ်ချုံတ်၊ မေတ်၊ နှို့လို့တ်၊ (လီကျို့) မှုံ့အူဂံးသံ့ဟိုင်နှုန်းလို့၊ နှို့တ်သားဝံ့၊ နှို့ထဲ၊ အို့ထိုင်အို့လို့၊ မေသူ့မာသား
conduction	တ်ချုံယို့တ်အထံတ်အနီးဖျို့ကျိုးသံ့တ်ဖုံး၊ တ်ချုံမီးဖျို့မှုံ့အူ့/တ်ကလုံးမီးဖျို့မီးယူ(ပဲ့)၊ တ်ချုံယို့ချုံအံ့ဖျို့မှုံ့အူ့သံ့ဟိုင်လှို့ကျိုး
cone	ဖျော်ရှုံး၊ တ်အဖျော်လာအီးရှုံး၊ ဆုံးအျုံး၊ ဆုံးအသုံး
conifer	သုံးဆုံး
coniferous	သုံးဆုံး
coniferous forest	သုံးဆုံးပြု့
conjugation	စိုးအက္ခာကိုလို့ဆီတဖုံး၊ တ်ပုံ့ဖို့တ်တပူးယီ
connective tissue	ထံးရှားသံ့လို့သား
conservation	တ်ရှုံးသကတ်၊ တ်ကတ်ကတ်မေရာ့ကွုံထွဲကူး
conservation of environment	တ်ရှုံးသကတ်ကျေးနှေးသံ့အုံ့ထိုင်ယား၊ တ်ကတ်ကတ်မေရာ့ကွုံထွဲကူးနှေးသံ့ထိုင်ယား
considered	ကွဲ့ဆီကမိုင်ထံး
constipation	တ်ဟာဖကျူး
construct	တုံးထိုင်သို့ထိုင်၊ သုံးထိုင်
consumer	ပုံးပုံးသူ့၊ ပုံးပုံးကါတ်
contain	ဟိုယ်၊ ဤော်၊ ပေါ်ယ်၊ ဘို့ယ်၊ ပေါ်အသား၊ ကိုအသား
content	တ်ဂုံးမီးထိုင်တ်၊ တ်အောင်ထိုင်တ်၊ တ်ဂုံးတ်ကျို့လာအားဖြုံးတ်ဘုံးအားဖြုံးတ်ဘုံး၊ တ်ဂုံးတ်ကျို့လာတ်ယုံးထိုင်အားဖြုံးတ်ဘုံး၊ တ်ကျို့လာတ်ယုံးထိုင်အားဖြုံးတ်ဘုံး၊ တ်လေအပ်ယုံးလာတ်တမ်းခံ့အားဖြုံးတ်ဘုံး၊ တ်ပို့တ်လုံး၊ မူတဲ့ တ်အို့ပုံးအော်အားဖြုံးတ်ဘုံး၊ တ်သူ့မဲ့သားဖြုံးတ်ဘုံး
contour farming	တ်မေခံ့ပုံးသူ့ဖျော်ဖျော်အားဖြုံးတ်ဘုံး
contour ploughing	တ်ထံ့တ်လာအကျိုးဝေးဝေးတ်
contraception	တ်ဒီသာဟုံးသား၊ တ်ဒီသာတ်အို့ဖြုံးထိုင်လုံး၊ ကသံ့ပို့ဖြုံးသာဟုံး
contractile vacuole	တ်အသလီလာအသားဘို့အသားသား

English	Karen
contribute	တုက္ခတိန့်အက်ထံးအီမဲ့အကျိုးအပဲမဲ့လေအဘၢယ်သီးတုဂုံးတုက္ခတ်မဲ့၊ ၃. အီထိန်ရိတိ၊ ဂုံးထိန်မူတမုံးဟိုဖို့တို့တုတ်လာတော်တမဲ့
control	ပဲ့အနိုကာ၊ ပဲ့အနိုပါ၊ နိုကာ၊ နိုပါ
controlled experiment	တုပာဆုံးပြုကျော်မဲ့လွှာတ်
controlled variable	တုပာယ်တူလာအလဲလို့သီးသူ
convergent evolution	တုလည်အသီးတစိုဘင်းတစိုလာတော်လို့အိုပူးအီးထို့လို့သီးတတိုယီ
convert	လဲလို့တ်၊ ဆီတဲ့တူအကုံးအိုး
convulsion	တုထို့၊ တုကနိုးနီးနဲ့ကလ်၊ တုဟူးဝေးဆိုးနီးနဲး
coordinating system	တုတို့ရို့ရဲ့ရို့ကျော်တူအကျိုးအဲ
coordination	တုနဲ့ဘင်းလို့ဝီးနဲ့တ်၊ တုသူပာဆုံးဘင်းလို့ဝီးနဲ့ကိုဂို့တဖို့လာကမာတ်ဘူး၊ ဘူးဆို့အီးတကတို့ယီ
coral	လာ်စီ
coral reef	လာ်စီတူ့ရဲ့လာ်စီလူ့လို့လူ့အိုး
coronary circulation	သီးဖျော်အသွေးလဲ့ကျိုးအတ်လဲ့တရုံး
coronary artery	သီးဖျော်သွေးလဲ့ကျိုးတို့တာသီး
corpus luteum	ယုံည်ထူ့ထံးရှုံးယေကျူးဘို့လာတော်နံ့အိုးပူး
cortex	နှုံးကုံးအော်အီးဘူး၊ သွေးအတံးမူတမုံးအော်အိုးအဲ
cortisone	စီံ့ထံးစီံ့ဖို့ပို့ပီ
cotyledon	တုလူ့လာဟူ့ထို့တူအိုး
covalent bond	ကိုနို့အတ်ဘင်းလွှဲလို့သီး
cover	မော်၊ ပဲ့ဘာ၊ ကေးဘာ၊ ပဲ့ခူ့သူ့၊ ပဲ့ဖျော်ဖို့
cover crop	တုမျိုးတူဘို့လဲအကျူးဘာဟို့ခို့
coverslip	မြိုက်လဲကျူးဘာတ်အကုံး
Cowper's gland	စီံ့ဘင်းချုံလျှို့ကုံးအိုးပူး
Cranial nerve	ခို့နှုံးနို့ထူ့၊ ခို့ယံးအထူ့
crayfish	သီံ့ကို့အော်အီး
crescent	လိုက်ပို့အကုံးအိုး
cretinism	တုကဲ့ပူ့တို့တ်တသီး
cricket	သကံး၊ တကံး
crisp	စိုး၊ လာအစိုးအီးသံ့ကလ်၊ လာအမော်ထို့တ်တူဂံ့တူဘာ
crop	သွေးတေသူ့၊ ကယ်တူလာပူ့သွေးလို့ဖျော်ဖို့အီးအော်အီး၊ ပျော်ဖို့အော်အီး၊ ထို့ကန်ဆီးကန်နဲ့၊ ခို့သွေးပူ့ပို့ပီ၊ တုမှုနို့ပ်စာအော်အီး
crop rotation	တုသွေ့တူဖျော်ဖို့တ်လဲတရုံး
crop breeding	တုနဲ့အီးထို့ရို့ထို့တူသွေ့တူဖျော်ဖို့
crop fertilization	တုမှုတူထို့တူသွေ့တူဖျော်ဖို့ဟို့သီးအီး
crop pollination	တုကျူးကျိုးသွေ့တူပူ့တူဘာ
crossing-over	ကူ့(န)အတ်အီးအော်အီးလဲအို့မြှို့မြှို့မြှို့မြှို့အော်စား၊
crustacean	ထံ့ဆုံးအိုးအီးအော်အီး
cryptic coloration	တုအလွှာ့လာအအို့သီး
cultivated plant	တုမျိုးတူဘို့သွေ့သွေ့အိုး
culture	တုလဲ့တူလာ
currently	အခဲ့အော်
cuticle	ဖဲ့၊ ပဲ့ဘူ့ကိုး
cutting	တုလဲပူ့တ်အိုး၊ တုကဲ့အီးအော်နှုံးအိုး၊ ကျဲလဲကတ်ကအဲး၊ ထံ့ဘို့

English	Karen
	ထံကျိုး၊ ဟီးလ်ကျွဲ
cycling	တ်ဒီးလွှု့ယိုး၊ တ်ယိုးလွှု့ယိုး
cyclonic	လာအေသာင်စွဲနီးကင်္ခါးများ
cysteine	အမံ့နိုင်ဆဲ့ဗူးလာ၊ အဆိုင်ယူ့နီးစုံလဖ်လာ၊ တ်ထံ့နီးအောက်လာ ဖြို့ထံ့နီးအောက်လာ
cytokinesis	စဉ်တို့ဝန်းစွား၊ တ်နီးပေးလို့(လ)ခံကျို့အကျို့အကျွဲ
cytolysis	ပဲ(လ)သွှေ့ဖူးကွဲ့အကျို့အကျွဲ
cyton	ပထားလာအမှု့၏ နှူရီးနဲ့အမို့ပုံး
cytoplasm	စဉ်ထို့ပလုံ့စုံ၊ လာအမှု့တ်လာအမီးဘာယ်နှုံးချုံယား(စ)
cytoplasmic division	တ်နီးဖူးလို့စဉ်ထို့ပလုံ့စုံ
cytosine	စဉ်ထို့စွား
cytoskeleton	ပဲ(လ)အကွဲ့အကို့
D	
damage	ဟားဂို့
dangerous	လိုဘာ့ယို့
dark reaction	တ်ခဲ့းအတ်ခီးဆာ
Darwinism	ဒုံ့ဗုံ့အသန္တာ
data	တ်ဂျုံ့ထားယို့
daughter cell	ပဲ(လ)ဖူး၊ ပဲ(လ)ဆိုင်ထို့အသို့ပြုတ်နီးဖူးလို့(လ)
deamination	တ်ထူးကွဲ့ပို့ကွဲ့အမ်းနီး
decay	အုံ့ထို့ကျုံ့ထို့၊ တ်ဟားဂို့ကွဲ့ကယ်ကယ်
deciduous	လာအလို့ချုံတန်တာဘျို့
deciduous tree	သွှေ့လာအလားလို့ချုံကွဲ့
decomposer (s)	တ်အုံ့တ်တ်ကျုံ့တဖူး
decomposition	တ်မေအုံ့မေကျုံ့တ်
decrease	မာစာလို့
defecation	တ်အုံ့ဆဲ့၊ တ်ထူးထို့ကွဲ့တ်အုံ့တ်ကျုံ့
defective	ဆိုင်ခီးတ်လို့တို့လို့ကော်၊ ဆိုင်ခီးတ်ကမ်း
defective gene	ကဲ့(နဲ့)လာအလို့တ်နီးလို့ကော်
deficiency disease	တ်အို့လို့အြေးလို့ခေါ်
defoliation	တ်မေလို့ချုံကွဲ့တ်၊ တ်လို့ချုံ
deforestation	တ်မေဟားဂို့ပျော်၊ တ်မေဟားဂို့သွှေ့ပျော်
degeneration	တ်ခဲ့းလို့စားလို့၊ တ်နားထို့၊ တ်အားထို့သို့ထို့
dehydration	တ်ထံ့သံ့နီးသံ့း၊ နှီးခီးအထံ့သံ့းနီးသံ့း
dehydration synthesis	ကိုလာအသံ့တ်အထံ့အား
dehydrogenase	an enzyme that catalyzes the removal of hydrogen atoms from a particular molecule, particularly in the electron transport chain reactions of cell respiration in conjunction with the coenzymes NAD and FAD.
deletion	တ်ထူးသံ့ကွဲ့၊ တ်အြော်သံ့ကွဲ့
demand	ယူဆုံ့တ်၊ လို့ဘာ့တ်တံ့ခဲ့းလာကမာနားတ်လာလာပျော်
demographic transition	ပုံးကလုံ့တာလုံ့အတ်အို့ဖျော်၊ တ်သံ့၊ တ်ထူးတ်တို့အီးတ်ခူးတ်ခူးအနီးနီးနွဲ့အတ်ဆီးတလဲ
demography	ပုံးကလုံ့တာလုံ့အတ်အို့ဖျော်၊ တ်သံ့၊ တ်ထူးတ်တို့အီးတ်ခူးတ်ခူးအနီးနီးနွဲ့နွဲ့

English	Karen
denaturation	နဲ့ဆင်ဟားရှုံးဟားဂို့ကွင်
dendrite	ခဲ(နဲ)န္တး
denitrification	တံတူးဂွဲ့နဲ့အဲ့ထြို့ကွဲ့
denitrifying bacteria	ဘဲ့ထံရုံယောက္ခလာအထူးကွဲ့နဲ့ထြို့ကွဲ့
density-dependent limiting factor	၁. တံတူ့ထို့တံတူ့အို့လို့လို့သူး၊ တံတူ့အို့တံတူ့အို့ ၂. ပျော်နှုံးလာအို့လာတတို့အပူ့နဲ့နည်းကျော်ပြုစွဲနည်းနည်းနည်းနည်းနည်း
deoxyribonucleic acid (DNA)	ကိုလာအောင်ဒီတံတူ့လို့စွဲသွေ့ဗုံးအတူ့ဂျို့လာတတူ့မှတ်မှတ်အဖွဲ့
deoxyribose	အံသံ့ဆာတကလုံ
dependent variable	တံတူ့လာအဆိတ်လို့ထွဲတံတူ့အဆိတ်လို့
deplete	မာစွဲလို့၊ မာလဟိုကွဲ့ပဲလဟိုယ်ယ်
depletion	တံတူ့မာစွဲလို့၊ တံတူ့မာလဟိုကွဲ့ပဲလဟိုယ်ယ်
depressant	လာအမာစွဲလို့တူ့သူးအူး/တံတူ့သူးဂို့
dermis	ဖဲ့ဘူ့နို့နဲ့
desalination	တံတူးကွဲ့အံသံ့/စုစုံလာထံကျုံ
desert	ဓားမှုပျို့
desertification	တံတူ့ကဲထို့လာမဲ့မှုပျို့
desirable	လာတံတူ့လို့ဘုံး
destroy	မာဟားဂို့
destruction	တံတူ့မာဟားဂို့၊ တံတူ့လို့ပို့၊ တံတူ့ဟားဂို့
detect	ယူသွေ့ဗုံး၊ ဖိတ်သွေ့ဗုံး
detection	တံတူ့ယူထံ့နှုံးတံတူ့အို့သွေ့ဗုံး၊ တံတူ့ယို့သံ့တံတူ့
determine	ဟိုလို့အသေးကျော်မှုချွဲ့၊ ဆာတ်တံတူ့လာအဖို့သေး
detoxication	တံတူ့သူ့ကွဲ့အား
detrimental	လာအကဲထို့တံတူ့ဟားဂို့၊ လာအကဲထို့တံတူ့ဘုံးဘုံး၊ လာအကာနဲ့ဘုံးဘုံး
detritus	တံတူ့အကဲအဆီ
development	တံတူ့ဂေါ်စို့ပသီထို့
deviation	တံတူ့လာကမ်းကျုံး၊ တံတူ့လာတူ့တလို့အကျို့အကျုံး
dextrose	အံသံ့ဆာလာသွေ့ဗုံးအဲ့
diabetes	တံတူ့ဆံ့ဘာ
diagram	တံတူ့ကျွဲ့ဂို့
dialysis	တံတူ့မာကဆွဲသွေ့ဗုံး
diaphragm	သားနှုံးနှုံးဘာစ်ညုံးယူ့ ၂. တံတူ့ဘုံးဘုံးသားလာလာကနဲ့စွဲတံတူ့အနှုံးအဆား၊ ၃. ပို့မှုပို့အတူ့ဒီသေးဟုးအတူ့ဖို့ပို့ ၄. မံမရှုံးပူ့တံတူ့ပူ့အလို့ပွဲအပျော်အနှုံးအဆား
diarrhea	တံတူ့ဟာ့ဇူ့
diastole	သားဖျော်လို့ကဆုံး
diastolic pressure	သွေ့ဗုံးအို့သားဖျော်လို့ကဆုံးအဲ့
diatom	အဲ့နဲ့တို့မဲ့
dichotomous	လာတူ့နဲ့ယော်လို့အဲ့ခို့ခဲ့ခဲ့ကွင်
dichotomous key	ခုနှုံးထို့မဲ့(၁)တံတူ့မာကျုံ
died off	ဆံးလို့စွဲလို့၊ လို့ကယ်ယော်၊ လို့သံး၊ လို့တူ့
diet	တံတူ့အောက်နှုံးနှုံးဘာ
differ	လို့ဆိုလို့အသေး၊ တလို့ပလို့၊ ဟိုအသေးလို့ဆို
differences	တံတူ့လို့ဆို

English	Karen
differentiation	တိန္ဒာပုံစံခြင်း၊ တိုင်းခွဲခြင်း
diffusion	တိရှိလိုအပ်သလုပ်လိုအသေးး၊ တိပိုင်ထိုင်ယူလိုအသက္ကာ
digest	ဂံ့သွေးတိုင်း
digestion	တိမာသွေးတိုင်း၊ တိဂံ့သွေးတိုင်း
digestive enzyme	အဲ(မ)လေအားလုံးတိုင်း
digestive juices	ကဗျာထဲလာကဂံ့သွေးတိုင်း
digestive system	တိဂံ့သွေးတိုင်းကျိုးအောက်
dihybrid	တိပိုင်ထိုင်တိုးစာတွေ့ဆုံးခံစာမျက်
dihybrid cross	တိပိုင်ဖိုင်ကျော်ကျိုးတိုးစာတွေ့ဆုံးခံစာမျက်
dilation of blood vessel	တိမာလုပ်ထိုင်သွံ့ပို့ကျိုး
dimorphism	တိုင်းတိုင်းကျိုး
dinosaur	အိန္ဒိယ၊ ဆင်ဖိုင်ဖိုင်အိန္ဒိယတော်လုပ်ဘွဲ့နံ့နံ့အကွဲပွဲတယ်
dioxide	အိန္ဒိုး
dipeptide	ပါးထဲး(ခ)လာထိုင်းအမံနိုင်လဲးစူးခံစာ
diphtheria	ကိုယ့်ယူဘိုးတိုးတိုး၊ ဖူးဖသရုံပါကိုယ့်ယူဘိုးတိုးတိုး
diploid	အိုင်းမြို့မြို့စိုး
direct harvesting	တိကျွန်းမာရှုနှင့်အောင်
direction	တိကျိုးလို့၊ တိနှင့်ကျိုး
directly	တာသူ့ယိုး၊ လို့လို့
disaccharide	အံသံတကလုပ်လာထိုင်းမြို့နံ့နံ့ကရဲ့ခံစာ
disadvantage	တန်းဘွဲ့ဗွဲ့နှင့်၊ တကဲဗွဲ့ဗွဲ့ကြိုး
disaster	တိတတ်တန်း
discs	ယံဘူးဘုံးလာချောယ်အကျော်း
disease	တိချုးတိုး
disjunction	တိထဲးလို့သဲ့
dislocation	အဆာတလ်း၊ ဖူးဘူးမြို့နံ့နံ့ဆာတလ်း
dispersal	တိနဲးဆံ့ထိုင်း
disposal	တိစူးကွဲ့တိုး၊ တိပူးကွဲ့တိုး၊ တိဆူးကွဲ့တိုး၊ တိမာပျို့ကွဲ့တိုး
dispose	ရှုံးကျွောင်းလိုးဘုံး၊ မင်္ဂလာကွဲ့၊ မင်္ဂလာကွဲ့၊ တာကွဲ့
disrupt	မာပတ္တ်း၊ မာတံ့တ်း၊ မာကီမာခဲ့၊ ပတ္တ်ကွဲ့
dissecting microscope	တိကူးကွဲ့အဲးမြို့စိုး
dissection	တိကူးကွဲ့လာကမေလိုကွဲ့တိုး
dissolve	မာရှုံးလိုးလာထံကျိုး၊ ၂။ မာလို့မူးလိုးစွဲ့၃။ လို့မူးကွဲ့၄။ အောင်းအောင်း၊ တိသားထိုင်းလို့မူးကွဲ့
diuretic	တိမာကဆိုဆံ့
diurnal	မှုတူးအဆောကတိုး
diversity	တိလိုဆိုလိုအသေးး၊ တိအကလုပ်လုပ်
divide	နှီးယံး
(DNA) deoxyribonucleic acid	ကိုလာအော်ခိုင်ခိုင်အော်လို့သွံ့အတွက်ရှုံးတိုးတိုးတိုး
DNA fingerprinting	တိခဲ့းလို့စွဲ့
DNA polymerase	အံ့အဲ(န)အူ့မြို့မြို့လို့ခဲ့း(စ)
dominance	စိကမ်းလုပ်ဘာလာပျောကျော်ခိုင်း၊ တိခိုင်ခိုင်ကမ်း
dominant	လာအောင်းစိုး၊ လာအကီးနှင့်း
dominant gene	ကွဲ့(န)လာအလုပ်ဘာတ်

English	Karen
dominant species	တုကလုံလာအလုံဘတ်
dominant trait	တုအကုံအကိုလာအဖူး <u>ကြိုင်</u> ကလ်
dormancy	တုမျှတုတေသနတွင်ထိန်းသာ့၊ တုရူးတုဆီလာအပနိုင်တဖူ့ဘုံ ဆုံးနိုင်ထုတ်ဝါဒသာ့
dorsal	လာအဘုံယူးနှီးည် မူတမ့် ဆင်ဖိုက္ခိုပါအပျို့ခိုင်
double fertilization	တုအနှစ်လိုပါကမူး၏သီးအချုက်ထိုင်ကိုခံကထာ
double helix	တုကိုး၊ အဲးထိ(မ)ကိုး လာအိုင်လာ ဖြို့ထု(နဲ့)၊ နဲ့ကလ်းအဲးစူး၊ မူတမ့် ဖိုလ်းရူးမီ ဦးလုံးခုံအပူးခံကထာ
Down's syndrome	မိုင်နှင့်လိုပါတုတေသနတို့ပါပနိုင်
drainage	တုပျော်လိုး၊ တုပျော်လိုးထံတုဖိုးတုမာအကျိုးအကျဲ့
drilling	တုပျို့ဖျို့တိုး
drone	သီးနှံးသီးနှံးအူး၊ လာတုလိုကာုံလိုကျူး။
drosophila	သုတေသနလာအေးမီတကလုံး
drug	ကသံးမီတိုး
drug abuse	တုရူးကဲကသံးမူးသာ့း
drug dependence	တုစံကလံး
drug overdose	ဇီကသံးအိုးတလာ
duckweed	ထံထိုးမှုဂိုးပေါ်လာအထိုးမီလာထံးသံးအိုးခိုင်
ductless gland	တုချုပ်လာအကျိုးဟိုတုတိုး
dump	ဟိုလိုတဲ့ကွဲ့ဗျာ့၊ ဟိုတဲ့ကွဲ့ဗျာ့၊ တာ့ကွဲ့ဗျာ့၊ စူးကွဲ့ဗျာ့ပြီးကွဲ့ဗျာ့
duodenum	ပုံးပိုးအိုးထံးတာပတ်း
dwarfism	တုဒီးသံးတလာတုခဲ့
dynamic	လာအေးအိုးအီးအီးအကမိုး
dynamic equilibrium	တုဟူးတိုးချဲ့။
dysentery	တုဟာ့ဖော်တက်
E	
eagle	လျှော်းကြိုင်
ear	နှုံး
ear canal	နှုံးလျှော်
eardrum	နှုံးကလ္း
earthworm	ထိုးကလ်
echinoderm	ခိုင်လုံးအတ်ဖိုးတဲ့
ecological	လာအဘုံထွေဘုံယူးနှီးတုမူဘုံထွေပို့ည့်
ecological niche (s)	တုလာအသားသမုဒ်အတ်ဖိုးမူအကျိုးအကျဲ့
ecological pyramid	ပံ့ရမဲ့ဘုံထွေတုမူဘုံထွေပို့ည့်
ecological succession	တုဆီတလဲမူဘုံထွေပို့ည့်
ecologically	တုမူဘုံထွေပို့ည့်ပါတကာ့
ecology	တုမူဘုံထွေပို့ည့်
economically	မျှော်းပောက်တကာ့
ecosystem	တုမူတာ့
ecosystem diversity	တုမူတာ့အကလုံးကလုံး
ectoderm	အဲးတို့အုံ(မ)
edema	ကဘာထို့၊ ကဘာထို့

English	Karen
effective	တုပေါ်တို့လို့
effectiveness	တုတ္ထလော်တို့လို့
effector	ယူရည်နှင့်တုချော်ဖော်လာ မီဆာက္ဗာတုပံ့အမာန်နှင့်အတုပ္ပါဒ်အခါ
egg	ဆီနှင့်, တုနှင့်
ejection	တုနိုင်ဟားထိုင်ကွင်တု ၂. တုနေ့ဟားထိုင်ကွင်တု, တုနှီးထိုင်တု ၃. တုစိုင်ပြီးထိုင်လာကတိယူတရားကတိယူလို့တော် ၄. တုစိုင်ပြီးထိုင်တု
elbow joint	စုန်းပို့ကို
electrocardiogram (EGG) or (EKG)	တုသံမံသမီးကျွေားဖျော်အဲး
electron	အံ့ပါးထိုး - တုဖို့တုလုံးဆုံးဖိတ်ပါလာအဆိုင်လာအဲးထို
electron microscope	အံ့ပါးထိုးဖြင့်စကိုး
electronic balance	အံ့ပါးထိုးနှင့်, လီစိုး
electrophoresis	အံ့ပါးထိုးနှင့်ရှုံးထိုး
element	ဂိန်, တုအဲပို့
elephantiasis	တုဆိုကဆိုမိုင်
eliminate	နှေးဟားထိုင်ကွင်တု, တမေယာ်တုလာဘာ့, ဟန်တုကွင်တု
elongation region	ဟိုင်ကိုစိုင်ထိုင်ထိုင်
elongation zone	ဟိုင်ကိုစိုင်ထိုင်ထိုင်
embolism	သွေ့ပို့ကျော်
embolus	သွေ့ပို့ကိုလို့, တုလာအနေးကတ်သွေ့ပို့ကျော်
embryo	မိသုကိုလို့ထိုင်ထိုင်သိသိ
embryo sac	မိသုကိုလို့ထိုင်ထိုင်သိသိအထားပို့
embryology	တုမေလိတုကဲထိုင်လို့ထိုင်ထိုင်သားအရာ့, တုကလိုင်ထိုင်သားရှုံးပို့ညာ
embryonic	မိသုလေအကောက်လို့ထိုင်ထိုင်သိသိ
embryonic membrane	မိသုအသလို
emigration	တုဟားထိုင်ကွင်လာအကိုင်းလေအိုင်ဆီးလာကိုဂါး
emit	ဟူ့ထို့, ဟူ့လို့, နှေးဟားထို့, ထူးထို့
emphysema	တုကသာ့စိုင်တုဆို, တုကသာ့ယော်, ပသိုကာလုံးထားပို့စိုင်ထိုင်, ဟားဂို့ဒီးဒို့ထိုင်
emulsification	တုနေ့လှထိုင်ပါးညွှန်တမ်းယော်
enable	မာခဲ့သူ, နှေးသူထို့, နှေးညီထို့
enamel	ကသံပူဗျာကချုပ်တု ၂. ဓာတ်ဘာ့ကျော်
end product	တုပတ်ထူးထိုင်ပန်
endangered species	တုအစားဘူးကလို့တူး
endemic	(တုဆို)လာအညီနှင့်ထိုင်လာတုလီးတူးပူ့ပူ့
endocrine gland(s)	ဘုရားဆွဲအိုင်ဖြင့်စုံလာတအိုင်ဒီးကျိုး
endocrine system	အိုင်ဖြင့်စုံလာတအိုင်ဒီးကျိုးအကျိုးအကျိုး
endocrinology	တုမေလိသုညာ့သားအိုင်ဖြင့်စုံလာတအိုင်ဒီးကျိုး
endocytosis	အိုင်ဖြင့်စုံထို့
endoderm	အိုင်ဖြင့်အိုး(မ)
endoparasite	တုလာအမူလာတကဲအလို
endoplasmic	အိုင်ဖြင့်ဖျော်စုံ
Endoplasmic reticulum	အိုင်ဖြင့်ဖျော်စုံစုံလာတရား(မ)
endoskeleton	ယံ့လွှာအတုပါလီသားလာမီးပုံပါး
endosperm	တုသလိလာအအိုင်လာ၊ တုတူးမိလာအအိုင်လာ၊ တုချံအူးချွဲသိုးကဟူ့တုအိုင်

English	Karen
endosperm nucleus	အန်ဖြိုဝါယာ၏ချုပ်ယာ(စ)
energy flow	ဂံသဟိုင်ယူလိုအသာ
energy pyramid	ဂံသဟိုင်ရုံး
engineering	စီးပွားရေး
engulf	လှုံးသာ J. ယူလိုက္ခာ
enlist	ဆေးလိုအဲနိုင်လိုအဲသူ့ပူး၊ ဂ. မန္တုပြာတက်အတော်မာစာ
enrich	မာဂ္ဂထိုင်တိုက်အက်အစိုင်၊ မာဂ္ဂထိုင်အလုံအမှုံ၊ ဂ. မာထူးထိုင်တိုးထိုင်တိုး
environment	နှာပါးခိုင်ယာ
environmental	လာအားသာ
environmental impact statement	တိုင်ပျော်ထိုင်တိုးသာ
enzyme(s)	ဇဲ(မ)၊ နှာပါးကိုတက်လှုံးသာတိုးအားအိုင်ထိုင်အိုင်မြို့မြို့တိုးတိုး
enzyme-substrate complex	ဇဲ(မ)ဒေါ်(ဘ)စွဲ့ကိုဖို့
epicotyl	အေးပို့ထဲ
epidemic	တိုင်ဆေးသူ့
epidermis	တိုင်အေးသူ့၊ တိုင်းလာခိုးတက်ထာ
epididymis	ချိုးထံကျိုး
epiglottis	ကလုံးအိုင်ပဲး
epinephrine (adrenaline)	ခြေးစာတိုးလာအလွှုံးတိုး
epithelium	ထံးရှုံးဘူးအကျိုးဘာဆိုင်ကိုဖို့
equatorial plane	တိုင်လီဖဲ့(လ)အား
equilibrium	တိုင်အိုင်သိုး
era	စီး၊ တိုင်အကတိုး၊ တိုင်အိုး
erect posture	ထိုတူးလိုအေးလာအဖို့
erosion	တိုင်အေးကလိုး၊ တိုင်မှေးကွဲ့တိုး
error	တိုင်မှုံး
Escherichia coli (e. coli)	အေးချို့ရှုံးယူအိုင်ပဲး
esophagus	ကိုယ်ကျိုး၊ တိုင်ကျိုး၊ ကိုယ်
essential amino acid	အမှုံးနိုင်အေးလာအရွှေ့
estrogen	အေးစွဲ့ကျိုး
estuary	ထံထုတ်လုံး
ethyl alcohol	အေး(လ)သံး
euglena	ဆိုင်ကိုးစိုးလာအေး(လ)ဆိုင်လဲတဲ့အေးရှုံးသံးသွေးလီး
eukaryote	ယူးအေးရှုံးအိုး၊ ဆိုင်ကိုးစိုးလာအပတိုးထဲ
eukaryotic cell	ဆိုင်ကိုးစိုးလာအေး(လ)
Eustachian tube	ကျိုးလာအေးလဲဗူး၊ နှုံးချိုးသံးအေးကိုဘိုးအဖို့
evaporate	သံးထို့
evaporation	တိုင်သံးထို့
evidence	အုပ်အေးလာတော်တမဲ့အကိုင်
evolution	တိုင်မှုတ်မှုအတ်လဲထိုင်ရှုံးထို့ပသံးထို့
evolutionary	လာအားသာ
evolve	လုပ်အေးတိုးဘာတိုး၊ နှုံးရှုံးထို့ပသံးထို့၊ ရှုံးရှုံးပသံးထို့
examination	တိုင်းစား၊ တိုင်းစားမံး
except	မူတော်ဘာ၊ ထဲခုံ၊ ထဲလာ

English	Karen
excess	လာအတလာကွဲ့ပို့တ်တော်, လာအတလာကွဲ့ပို့တ်ပို့ပနီး
excessive	လာအလုံကွဲ့, လာအဆါက်တော်ထူး, အိတလာကွဲ့, လာအလုံကိုလုံးကယ်
excretion	တ်အွေ့ပို့တ်တော်
excretory	တ်အွေ့ပို့တ်တော်
exercise	တ်မာနှုန်းပို့တ်ဟူးတော်
exhalation	တ်ကသာထိုင်, တ်ကသာထိုင်ကလံး
exhale	သိထုံးထိုင်ကလံး
exhaust	ဂိုဏ်ပို့လာအဘို့တ်ထူးထိုင်အိုးလျှို့လှို့, ပဲးခိုးဖိုးဝါးမူတမ္မား ပဲးပို့ကဟာ်
exhibit	တ်တံ့ခံ့လာတ်နှုန်းနှုန်းအိုး
exist(s)	တ်လာအောင်မူး(တော်)
exocrine gland	တ်အချုပ်လာအောင်မူးကျိုးတို့လာအော်
exon	အေးစီ(နဲ့)
exoskeleton	ဆိုင်ကိုပို့ကလုံး
experiment	တ်မာဂျိုံ
expiration	တ်လာရှုံးကွဲ့, တ်ကတာရှုံးကွဲ့, တ်ဆာကတ္တာရှုံးလာရှုံးကွဲ့, တ်သံ
explanation	တ်တံ့ခံ့ပုံး
explosive	လာအပ်စီးထိုင်သူ့, လာအပ်စီးထိုင်ညီ
exponential growth	လာအနိုင်ထိုင်အိုးချုပ်ထိုင်
expose(d)	ဟိုအောင်မျှေးထိုင်
expressed	တ်ပို့ဖျော်ထိုင်
expression	တ်ဟူးလာမောဖျော်ထိုင်တ်
extensor	ယုံညှုံထုံးအသလီ
extent	တ်အလုံအထိ
external	လာအချုပ်, လာခိုးတို့
external fertilization	တ်မာဂျိုံထိုင်ဟိုအိုးအစီ, တ်မာဂျိုံထိုင်ဟိုအိုးအသချို့အချုပ်, တ်စာနှုန်းလို့ ဖို့ကမှုပ်နှုံးသီးအချုပ်ကလဲထိုင်အကိုင်
external respiration	တ်သံထိုင်သီးလာအော်
extinct	တဗုံလာအော်, တော်အော်, လီဘုံကွဲ့
extinction	တ်စာလို့တူး, တ်လာရှုံးကွဲ့
extinction of fauna	ဆိုင်ကိုပို့လာအောင်ညီနှုံးလာတ်လို့တ်ကဝိုးအော်အစာလို့တူး
extracellular digestion	တ်ဂို့သူးတ်အော်ပဲ့(လ)အော်
extract	တ်ထုံးကွဲ့တ်, တ်ချို့နှုန်းဘာနှုန်းအသလီ, တ်ထုံးထိုင်နှုန်းတ်
eye	မြို့ချုပ်
eyepiece (ocular)	လါနီ (လာအဘ်ထွေးခိုးမြို့ချုပ်)
F	
facilitated diffusion	တ်စိုးသူတ်မို့ပို့တော်လာ ပဲ(လ)အသလိုတော်ခို့ဖြော်ထုံးနှုံးမြို့လုံးကယ်
Fahrenheit scale	ပို့ရှုံးလုံးစကုံ
fallopian tube (oviduct)	ချုံသံအကျိုး
fallout	တ်မာအသံလာအနုးအောင်ထိုင်တ်အစာလာအအော်
family	နှုံးမြို့ထဲ
fangs	ပဲထိုး, ဂုံးအဲ
farsightedness	မြို့ချုပ်တွေ့အယ်ယံး

English	Karen
fat	တုကသိ
fatal	လေအမေသံတ်သူ
fatigue	တုဘံးသူ၏တိုင်း
fatty acid	ကိုယ်ဆသိ
feather	ထိုင်ချုပ်
feces	တုန္တာ
feedback	တုခိုစာ/တုဟူ့ခိုစာတ်
feedback mechanism	တုရှိခိုစာတ်
female gamete	ဖို့မျဉ်တ်လိုစာလိုခွဲ့နဲ့(လ)
female reproductive system	ဖို့မျဉ်အတ်နှီးလိုစာလိုခွဲ့နဲ့အကျွဲ့
femur	ကိုယ်နှုန်း
fermentation	တုမာက်ထိုင်သံးအစီ
fern	ကံခိုင်း
fertilization	တုမာဂါးထိုင်ဟိုင်းအထူးအစီ
fertilizer(s)	ဟိုင်း (တပ်)
fetal	လေအဘာ်ယူးဒီးမိသ်လာအဆင့်လေအလို့အပူ့
fetal alcohol syndrome	မြတ်တို့ဝဲးတ်ဆိုပန်း၊ တ်ဆိုအော်ထိုင်းမျိုးမျိုးအတွက်အမြတ်
fetus	မြတ်ဆိုလာအလို့အပူ့
fever	တုလိုက်း
fewer	စုနှုန်း
fiber	လုပ်ဆယ်၊ တုဇိုင်းအလုပ်
fibrin	ဖြော်ထူးလာအနှီးကိုထိုင်းထွေ့
fibrinogen	ဖြော်ထူး(နှီး)လာအဆင့်လာ၊ ပျော်စွမ်းလာပေါ်လာ၊ မာစာအတ်သွေ့နှင့်ကကိုထိုင်းအကို
fibrous root system	တုအက်လာအော်နှီးအက်ပြီကုန်ကိုကို
field	လိုက်စိုး၊ ပျိုး
field of microscope	လိုက်စိုးလာ၊ တုကုန်အော်မျိုးမျိုး
filament	ပျံ့ခွဲ့တယ်
filter out	ပုံ့ထူးထိုင်
filtered	တုပုံ့ထိုင်
filtrate	တုအတံလာတ်ဖို့အံ့
filtration	တုပုံ့အံ့အကျွဲ့
fin	ညျှော်၊ ညျှော်အံ့
finches	ထိုင်းဖို့တကလုပ်
fine adjustment	တုကျော်လို့ကျော်သာ်လာတ်ထုတ်ကဆုံးအကို
fingerprinting	ဆုံးလို့စွမ်းကျော်
finite	ဇူးတို့တ်ပန်းအနှုံးအဆာလို့တ်လို့ဆဲး
firm	ဝါက်ကျော်ကျော်၊ လို့တ်လို့ဆဲး
first filial generation	တုသားသမုဒ္ဓိအော်ထိုင်းတစ်
first-level consumer	ပုံ့မူးကာတ်အော်ထိုင်းတပတ်
fission	တုနှိုးလို့ဆဲးထို(မ)နှုံးယား(စ)လာကဟူ့ထိုင်တ်ကိုသဟိုင် မူတမ်း တုပိုးဖော်
flagella	တုအယ်ပြီဖော်လို့လာအော်ထိုင်လဲ(လ)အပူ့
flagellum	တုအယ်ပြီဖော်လို့လာအော်ထိုင်လဲ(လ)အပူ့
flatworm	တုအယ်ကဘျာ့

English	Karen
flea	ကျုံ/ ဆုံဖိကီဖိအကျုံ
flexor	ယုံည်လာအချုံးကုံးလီတ်သူ
flipper of whale	ညှို့လူေခါ်အေးဆဲ
florescence	တ်ထူးထိုင်တ်ကပိုအယာ
flow	ယွဲလို့
flow of energy	ဂံ့ဘါအတ်ယွဲလို့
flower	ဖီ
fluid	တ်အထံအနီ
fluke	တ်ဝံဂျာဖူးကလာဂျာဖူး
fluoridation	တ်ထာနှုန်လို့ဖျူးအိုင်ရဲး
fluoride	ဖျူးအိုင်ရဲး
folic acid	မိလံးဆုံးထူးထူးစီ, တ်အစီတကလုံလာတ်လို့ဘုံးအိုင်ရဲ့အိုင်
follicle	ချုံအပူး/တ်ချုံမဲထို့အပူး
follicle stimulating hormone (FSH)	ချုံအပူးလာအနူးအိုင်ထိုင်ဟိုင်မီ (FSH)
food allergen	တ်အိုင်လာအနူးကဲထိုင်တ်တဘာဗုံးသွံး
food chain	တ်အိုင်ထူးသွဲ
food poisoning	တ်အိုင်အစုံ
food pyramid	တ်အိုင်အပံ့ရမံး
food vacuole	တ်ပိုဂို့တ်တ်အိုင်လာအော်လာခဲ့(လ)အချာ
food web	တ်အိုင်အကပ်အော်
forceps	နို့တ်/နို့တ်ဘဲ
forest conservation	တ်ချုံ့သကတီးသွံ့ကုံး
form	မာအော်အဂို့, ကဲထိုင်
formation	တ်မာအော်ထိုင်တ်တမ်း/တ်နူးအိုင်ထိုင်တ်တမ်း
formula	အကျိုးအကျုံး/အလုံးအလုံ
fossil	လုံးအိုင်နီ
fossil fuel	လုံးအိုင်နီအသိ
fossil record	လုံးအိုင်လိုအတ်ကွဲးနို့
four o'clock flower	မီလွှု့ကြီ
fracture	မာတဲ့/မာသွံ့ဖူး
fragment	တ်အလွှု့အော်
fraternal twin	ဒီပုံ့ပို့တယ်
freeze drying	မာခုံ့ဟာယူထိ
frequently	ပဲအံ့ပဲအံ့
freshwater	ထံဘူး
fructose	အံ့သုံးဆာတ်ကလုံလာတ်မာနှုန်အိုးလာကနဲ့စီ ဒီးတ်နှုန်ထံ
fruit	တာသူတာသုံး
fruit fly	သုံးဘူးလီ
fumes	မူးအူလုံး
fungi	ကုံးယူး
fungus	ကုံး/ ကုံးလာအကဲထိုင်တ်ဆာသွဲ
fur	တ်အဆုံးကပ်လုံး

English	Karen
longitudinal muscle	ထူးည်းလာအထိ
louse	သူ့၊ တုပီယ်အနီးဆုံးကျော်ကြဲ
lubricating oil	သီဖူဗျာတ်
luminescent	တုထုးထိုးတုကပ်သူ
lung	ပသီး
Luteinizing hormone (LH)	ဟိုးမိုးလာအထုးထိုးတုကသဟိုး (LH)
lymph	တုအထုးအနီးဘိုးလာပါးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံး
lymph gland	တုအထုးအနီးဘိုးလာပါးထိုးလာထုံးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံးအချုံ
lymph node	တုအထုးအနီးဘိုးလာပါးထိုးလာထုံးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံး
lymph vessel	တုအထုးအနီးဘိုးလာပါးထိုးလာထုံးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံးအသွံ့ကျိုး
lymphatic system	တုအထုးအနီးဘိုးလာပါးထိုးလာထုံးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံးအကျိုးအကျွဲ့
lymphocyte	လာအဘုံယားဒီးတုအထုးအနီးဘိုးလာပါးထိုးလာထုံးရှုံးအပွဲ့လာအပ်ယုံခြားသွံ့တုပ်ဝါဒ(လ)တဖုံး
lysosome	လစိစိ(မ), ပါ(လ)ကုံးနှေ့လာဘုံတုကားဘာအီးဒီးတုသလိတဖုံး
M	
macroevolution	တုမှုတ်ပေါကတုလုပ်ဂျာထိုးပသီးထိုးတဆိုဘုံတဆိုနီးနိုင်မှု
macromolecule	မိုင်လုံးပူးဖိုး
maggot	လာဗိုးအူးမိုး
magnification	တုမော်မော်ထိုး
maintaining	တုပူးယ်တု
malaria	တုညှိုး
malathion	တုမော်တုယ်ယောက်စွဲ
malfunction	တုမော်တာုံးလိုက်ဘုံစွဲ၊ တုတမော်၊ တုဟားဂိုး
malignant	လာတုက္ခိုက်ယူးဘုံအတွက်
malnutrition	တုအိုးစွဲ <u>အိုး</u> တုဘိုး၊ တုမော်တုအိုးနှုံးဘိုးတာုံး
maltase	အဲ(မ)လာ အမောက်ထိုး အံသံအာမီးလုံး(မ)ရူး ကလူး(မ)
maltose	အံသံအာမီးလုံး(မ)ထိုး(မ)
mammal(s)	ဆုံးကိုးမိုးလာအနားအိုးနှုံးအဖိုး
mammary gland	နှုံးထံး
manage	ရုံးကျွဲ့၊ တီခိုင်ရိုင်ပတ်မား၊ သုံးကျွဲ့၊ ပာဏာရုံးကျွဲ့
manageable	လာတုပေတုခွဲအိုးအိုး၊ လာတုပေခွဲအိုးအိုး
mane	အကိုးရုံး၊ အကိုးဆုံးကျိုး
manipulated (independent) variable	တုလုပ်လာ တုမော်အိုး (တုအိုးသုံးလာ လုပ်နောက်တု)
manufacturing	တုတွော်ထုးထိုး (ပန်း), တုမောက်ထိုးလိုက်ထိုး
marine	လာအဘုံထွေးခြားပို့လုပ်လိုက်သွံ့တုဘုံတုပ်လာအဖိုးလာအပွဲ့
marine biome	ပို့လုပ်တုမှုတ်
marrow	(တုယံး) နှုံးကိုး
marsupial	ဆုံးကိုးမိုးလာ အဖော်မိုးနှုံးအိုးအံးအာမီးမိုးနှုံးထံး
mass	တုကိုးရုံးပေး၊ တုဘေးဘေးကိုးရုံး၊ တုကိုးလိုး

English	Karen
mass extinction	တုစာအလိုက်ဘုရားနှင့်ကတော်တဘို
mass number	ဖြို့ထိ(မ)နဲ့ခြေ(မ)အနိုင်ကို ယိုဉ်လာအဆိုင်လာ နယူချံယား(စ)အပူ
mate	၁. တံ့သကိုး၊ ဂါမိုင် ၂. ပူလာပရှုဒ္ဓာ ၃. ပူမာသကိုးတု၊ ပူလာသကိုးတု၊ ဒီပို့ပါ၊
material	တုပိုတ်လုံး၊ တုအပီးအလို
maternal immunity	နှိုင်ကိုကြောလာမေနှင့်လာ မြို့အဖို့
melting	လာအကျွန်းလွှာနှင့်သီးကဲ့မှုတမ်းကသားကည်း
measles	သမူးဖို့၊ တုဆိုပါ
measurement	တုထို့တ်တုတ်
mechanism	ပဲးပိုကဟာရအတ်မာလုံးအသားအကျိုးအကျိုး
medulla oblongata	ခိုင်နှင့်လာအဆိုင်လာ အဖိုလ်ကတော်လာ အဆိုင်ဘူးလိုသားဒီပျိုးယံနားဘို့ပုံး
meiosis	တုနိုးလို့စဲ(လ)ပါအိုးအကျိုး
melanin	မံ့လုံးနှင့်ကျော်သူလာအဆိုင်လာဖိုးဘုံးအနုံအလို
melanocyte cell	ဝ(လ)လာ အနူးအိုင်ထို့ မံ့လုံးနှင့်ကျော်သူလာဖိုးဘုံးလိုး
melt(ing)	ပုံ့လို့၊ မပုံ့လို့
membrane	တုအသလို
Mendelism	မဲ့(လ)သန္တဘို့ထွေတ်ပဲလို့စဲအလိုချွဲ့
meninges	ခိုင်နှင့်သလိုး၊ တုညု့သလိုးသူဘုံးလာ အမော်ခိုင်နှင့်ဒီပျိုးယံခာ်သားအနားဘို့
meningitis	ခိုင်နှင့်သလိုး
meniscus	ကုံးရှုံးလာဒီတရုန်းတ်
menopause	ဝိုမ်းလုံးလုံးပတ်း
menstrual cycle	ဝိုမ်းအလုံးအလုံးပေါ်ဆောက်လာကျောတတ်၊ ဝိုမ်းအသွေးပါးအတ်အတူလုံးအသား
menstruation	(ဝိုမ်း) လုံးလုံးပေါ်ဆောက်လာ၊ သွေးလုံးပေါ်ဆောက်လာ
mention	တုယားထို့ယူတက်မော်တမ်းတို့တ်တရုံးတ်တူးအပူ
mesentery	ဟာဖာပူးအသလို
mesoderm	ထုံးရှုံးခာ်သားတကာထုံး
mesophyll	သွေးလုံးအနွေ့ပူးထုံးရှုံး
mesophyte	တုမြို့တ်တိလိုးအဆိုင်ဘုံးထံ့အကြော်း
messenger RNA (mRNA)	ပူးအားတုကိုင် RNA (mRNA) ကတ်ကုံးတို့အား တုနူးအိုင်ထို့ဖြို့ထုံး(န) မှုတမ်း တုဟံ့ဌးနှင့် တုဂို့တ်ကုံးအား DNA အဆိုင်
metabolic	လာအဘုံးထွေး မဲ့ထားသိုံးစဲ၊ လာအဘုံးထွေး ကိုအတ်ဆိုတလဲအသားအကျိုး အကျွဲ့လှန်ဖိုးမူလာအဆိုတလဲတ်ဖိုးမူလာအသားအကျိုး
metabolic waste	တုလာအဆိုင်တို့စဲ ကိုအတ်ဆိုတလဲအသားအကျိုးအကျွဲ့လှန်ဖိုးမူလာအဆိုတလဲတ်ဖိုးမူလာအသားအကျိုး
metabolism	မဲ့ထားသိုံးစဲ၊ ကိုအတ်ဆိုတလဲအသားအကျိုးအကျွဲ့လှန်ဖိုးမူလာအဆိုတလဲတ်ဖိုးမူလာအသားအကျိုး
metal	စားထုံး၊ သေးတူး
metamorphic rock	လျှော်လာအဆိုတလဲ၊ လျှော်လာအဆိုတလဲအသားအကျိုးအကျွဲ့လှန်ဖိုးမူလာအဆိုတလဲ
metaphase	မဲ့တုပ်း(စ)ပတ်း၊ တုနိုးဖော်လို့စဲ(လ)ခံပတ်းတပတ်း
metastasis	မဲ့တုပ်း(လ)ရော်းအသား
method	တုမောက်း
methylene blue	မြို့ဗော်လော်ပို့ပို့လာ အလွှားလျှော်၊ မဲ့တလ္း(န)ဘလူ
metric ruler	မဲ့ကြော်းပန်းဘျာ
metric system	တုထို့တ်တ်သနှင့်လာအစုံးကိုမဲ့ထုံး၊ ကံလိုကြုံ(မ)၊ လုံးထားနှင့်နှံးခို့သွေးအသား

English	Karen
microbe(s)	တုယ်ပြေကင်လာအနေးအိုင်ထိုင်တ်ဆဲ မှတမူ့ ဘဲထံရုံယူတော်ဆဲ မှတမူ့ ကုံ
microclimate	တုခာကတ္တံလိုခဲ့လာတုလီဆံးဆံးပိတကဝိအဲ
micro dissection	တုနီးဗီးလီးထံးရူးလာ မဲးမြို့စကိုးမဲ့ကလာနဲ့အဲ
microfilament	မဲးမြို့ပို့လုံး
micrometer	နိုင်ထိုင်ဆံးဆံးပိုလာထိုင်တ်အယံး မှတမူ့ တုအဘူးတို့
micronucleus	မဲးမြို့နဲ့ချံယား(၁)
microorganism	တုယ်ပြေကင်လာအနေးအိုင်ထိုင်တ်ဆဲ, ဘဲထံရုံယူတော်ဆဲ, တုဆဲပဲ့မှတမူ့ကုံ
microscope	မဲးမြို့စကိုး, တုပီးတုလီလာအမျှနိုင်ထိုင်တ်ဆံးဆံးပါ, မဲ့ကလာပီးလာတုဂွဲတ်ပြေကင်ဖို့, မဲ့ကလာပီးလာတုဂွဲတ်ဆဲယ်
microscopic	လာပထုံးသုတေသနမဲးမြို့စကိုး, လာပထုံးသုတေသနလဲမဲ့ကလာပီးလာတုဂွဲတ်ပြေကင်ဖို့, လာအဆံးတဲ့
microtubule	မဲးမြို့ထူးလူ(လ), တုအယဲဆံးဆံးပါ
midbrain	မိုင်နှစ်ခာ့သား
migration	တုသုံးလီးသုံးကျွော်တ်လီးအဲ
milk	တုနှစ်ထံး, တုမျှတ်တီးသုံးထူးတန်အစီ, အထံး, အထုံး
milk tooth	ပဲနှစ်ထံး၊ မိုင်နှစ်ခာ့အမဲ့တဖိုလာအလီးသီးနှံးအသီးထိုင်ကျေလာအလီးသုံးပဲ
milligram	မဲ့လံ့ကြြီး(၆) ၁၀၀၀ မဲ့လံ့ကြြီး(၇) = ၁ကြီး(၇)
milliliter	မဲ့လံ့လံ့တဲ့
millimeter	မဲ့လံ့မဲ့တဲ့
mimicry	တုမင်းတော်, တုကဲ့ခဲ့တ်
mineral	ဟိုင်လ်ပန်း, နဲ့ဆဲတ်အသံးအကော်လာအဖိုင်လာဟိုင်ဓိုင်လ်, တုလာအဘုံတ်ထဲးထိုင်အဲလျှော်ဟိုင်လ်, ဟိုင်လ်ထဲး
mitochondria	မဲးထိုင်ခြီးယူနဲ့, တုလာအနေးအိုင်ထိုင်(၈)အက်အဘေးအဲ
mitochondrion	မဲးထိုင်ခြီးယူနဲ့, တုလာအနေးအိုင်ထိုင်(၈)အက်အဘေးအဲ
mitosis	မဲးထိုးဗူး, ၈(လ)အတူနိုးတော်လွှဲ
mitotic cell division	မဲးထိုးဗူးတော်နဲ့
mixture	တုကျေထံ ၂။ တုအိုင်ကျိုးကျိုးယူနဲ့သား ၃။ က်ကို့
model	တုအောင်အတ်
modification	တုလဲလိုက္ခတ်, တုဆီတလဲဘို့ဘုံတ် ၂။ တုဘို့ဘုံမဲ့ရော်ထိုင်တ်, တုလဲလိုတ်တဲ့
molar	ပဲရီ, ပဲတီ
mold	ကျတို့
molecular	လာအဘုံယူးဗီးမိုင်လံ့ခဲ့ပဲ, လာအဘုံယူးဗီးတ်မူးပို့ပို့လာအဆံးကတာ့တော်လွှဲ, လာအဘုံယူးဗီးဗီးကိုးကိုး
molecular formula	မိုင်မဲ့လုံးအားသီးမိုင်လံ့ခဲ့ပဲ
molecule(s)	မိုင်လံ့ခဲ့ပဲတယ်, ကိုစီလာအဆံးကတာ့တော်လွှဲ, တုအမူ့ပူ့လာအဆံးကတာ့တော်လွှဲ
Mollusca	မိုင်လုံးအကုံ, မိုင်လုံးတ်ဖို့တော်လွှဲနဲ့မှုံးချို့တော်လွှဲ
mollusk	မိုင်လုံးချို့နဲ့, ပဲ့တော်
Monera	မိုင်နှစ်ရို့တို့မူ့, တုသားသမူးဆိုင်အဲမူ့
monocotyledon	တုမျှတ်တီးသုတေသနအလုံးအိုင်ထိုင်ထဲတော့
monocycle	ပုံးရုံးအတော်ခိုး
monohybrid cross	တုကျေကျိုးနဲ့တော်အကလုံးအိုင်ထိုင်နဲ့တ်ဆဲမှတမူ့ကုံ(နဲ့)တဲ့

English	Karen
monomer	မိန်နိုင်မှုပါ၊ မိန်လုပ်ခယူတဝါလာ အပ်ဖိုင်ဘျေးစံလိုင်သားဒီး မိန်လုပ်ခယူလာ အန်သီး ဒီးအိုလာကန်းအိုင်ထိုင် မိန်လုပ်မှုပါတရ်
monoploid	ဟား(၁)လွှား(၁)လာ၊ ၁(၁)လာအုပ်ဒီးမြိုင်မိုင်စံတရုပ်ဒီ
monosaccharide	မိန်နိုင်းခဲ့းခေါ်ရဲး၊ တုန်ဆေအပတ်တို့ဂျာတပတ်ရဲ့ (အခီး၊ ကလူခီး(၁))
monoxide	မိန်နိုင်းနဲ့း၊ အီးနဲ့းလာအပ်ယုံးဒီး အီးဖိုင်ကုံ့ရှုံး တအဲးထို့(၁)လာ အမိုင်လုပ်ခယူအပူး
morphine	မိန်ဖူကယ်ညို့တု့၊ ကသံလာတ်ထုးထိုင်အိုလာပံ့ပိုင်သီးကမာဂိုည်တ်ထဲတရ်
morphology	ဆိုင်စိုက်ဒီးတု့ပုံတ်ဘို့အကုံးအကိုင်အီးတု့ပိုင်ဆီလီပိုင်လီအိုလာအဘုံးတ်တု့မှာ လီအိုင်ဆူ့သီး
mortality	တု့သံတု့ပုံအယူး၊ တု့သံ၊ တု့သံတု့ပုံအနိုင်ရဲ့
morula	မိန်ရူလှု့၊ ၁(၁)လာ အနီးဒီးလီသား
mosaic	မိန်စုံ၊ တု့ဂိုလာအဘုံတ်တု့ကျျးနဲ့းအိုင်ထိုင်းလု့ကျိုးလွှားနိုင်အကလုပ်ကလု့ ၂။ တု့ဂိုလာအဘုံတ်တု့နိုင်းတို့တို့နဲ့းတု့ကုံးတ်ရဲ့
mosquito	ပတ်၊ တု့ယ်
moss(es)	တု့နိုင်းအူး၊ ထံယံ့၊ အံး(တဖံ)
moth	စိုကပူးမျိုးနဲ့း
motile	၁(၁)လာအယူးလဲသူးအကော်
motility	တု့လာအယူးလဲသူးတလို့တ်မာစုံ
motor nerve	ထူးပျော်တူးတု့ဂိုလာအနား
motor neuron	ထူးပျော်နှုံးတို့
movement	တု့ဟူးတု့ဂ်၊ ၂. တု့သံးအသားဆူတ်လီးတတိုးဆူအကူတံ့။ ၃. တု့နိုင်ထိုင်လဲထို့ တသီးဘုံးတသီး၊ တု့သံ့တလဲ
mucous membrane	တု့အထံးဘျားအူးသလီလာအိုင်လဲ၊ နှားနိုင်း
mucus	နှားနိုင်း ၂. ကဟေး ၃. တု့လာအဘျားဘျား
multicellular	တု့သံးသမ္မတို့လဲ၊ အ၁(၁)လီးအိုင်အို
multiple allele(s)	၂(၁)လီးအိုင်အိုဖျော်၊ ကုံ့နဲ့းလာအပ်ပျို့ထိုင် အကုံးအကိုင်အလီးကိုယ်သီး အိုဖျော်
multiple birth	တု့အိုင်ဖျော်ထိုနဲ့းတော်၊ ဆုံးတို့ဖို့လဲအေးအိုင်အိုဖျော် ဖွဲ့ထော်အိုနဲ့းတွေ့
multiple-gene inheritance	တု့လီးစားတု့သံးနှုံးအကုံးအိုနဲ့းတို့နဲ့းတွေ့
multiple	တာဗျား (၁၊ ၅၊ အိုနဲ့းတို့)
multiply	ဂို့အိုး၊ မော်ထို့၊ အိုထို့ကိုထို့
mumps	ကိုးဘိုးတို့၊ တို့နိုင်းတို့၊ နှုံးဘိုးတို့
muscle	ညျဉ်ထူး၊ ယုံညျဉ်
muscle contraction	ယုံညျဉ်ထူးသံး
muscle fatigue	ယုံညျဉ်ထူးအံး
muscular	အနုံဇော်ဂုံးဂ်၊ ၂. လာအဘုံယ်သားဒီးညျဉ်ထူး
muscular system	ယုံညျဉ်အကျိုးအကျဲ့
mushroom	ကုံး
mussel	ချို့တိုးပို့လုပ်လကလု့
mutagen	တု့ပို့လုပ်ကုံ့အသွေးပွဲနိုင်တု့
mutagenic agent	တု့လာအပို့လုပ်ကုံ့အသွေးပွဲနိုင်တု့
mutant	လာအကုံးအကိုးလီးလို့ကုံ့အသား၊ လာအကုံးအကိုးပို့လုပ်ကုံ့အသားခီးမျိုးအသွေးပွဲနိုင်တု့
mutate(d)	လုပ်ကုံ့အကုံးအကိုးနှုံး၊ ပို့လုပ်ကုံ့အကုံးအကိုးမီးမျိုးအသွေးပွဲနိုင်တု့(နဲ့) အတု့ ဆီတလဲ
mutation	၁. တု့လီးကုံ့အကုံးအကိုးနှုံး၊ တု့ပို့လုပ်ကုံ့အကုံးအကိုးမီးမျိုးအသွေးပွဲနိုင်တု့(နဲ့) တု့

English	Karen
	ဆိတလ J. တိုက္ခို့အကျေလာတ်လိုစာလီးသွှုံးအက်ဘုံယူတော်၊ တို့တို့ဘိမ့်တမ့်ဆင့်ဖို့ပို့တနဲလိုအသေးလာအကုံအို့ပို့ဟိုလိုအုံဖို့လုံးရှုဂေါ်၊ ဒုးအို့ထိုနိုင်ပို့ကျို့ရိုးလိုအသေးလာကနို့ထို့အို့ထို့အကို့၊ တို့လိုအသေးအို့အသေးအို့အသေး J. တို့လိုအသေးလာတို့အို့အကုံအို့
mutualism	တို့အို့အသေးလာ အေးသန့်အို့အသေးယိုဝိယိုဒီ
mycelia	ကုံအလုံးယောက်၊ မုံစံလယ်
mycelium	မုံစံလယ်၊ ကုံအလုံးယော
myelin sheath	တို့ကေးဘာနှင်၊ တို့ဖြူ့အနှင်
myofibril	မူကိုပါ့ဘွဲ့(လ)၊ မူဖြူ့ထံ(နံ)မို့ပို့လာတ်သွှုံးအပူး
myopia	မို့ချုပ်တို့ဖွံ့ဖြိုး
N	
narcotic drug	ကယ်မှာဘိုး
nasal cavity	နှံကအို့ပူး
natural immunity	နှံဆောင်းတို့အတ်၏အို့
natural selection	နှံဆောင်းအတ်ယုံး
naturally	ဒ်နှံဆောင်းအို့ပို့အသေး၊ ဒ်အလုံးအလုံးပို့ပို့အသေး၊ ဒ်နှံဆောင်းအလုံးအသေး
nature and nurture controversy	တို့ဂျို့လိုလာ နှံဆောင်းတိုးပို့ထို့တို့တို့အတ်ဆောင်းစား
nearby	တယ်အတူးဦး၊ အကိုင်ကပူ
nearsightedness	မို့ကနဲ့ယံး၊ တို့ကွဲ့တို့အယံးဖြူ့တန္ထံ့သား၊ တို့ထံ့တ်တဲ့အတူး
nectar	ပို့အို့
negative feedback	တို့မို့အတ်ဆံးလို့စွဲ့လို့
negative	(ဓမ္မာ့တ်မောက်) လာအောင်ဖျော်တို့
nematode	ထိုးကလ်ကယ်၊ ထိုးကလ်ယျော်သလ်
nephron	နြိမ်း၊ ကလုံးအကုံအကိုတော်၊ လာအပ်းနှံးသွံး
nerve	ထူးပျော်နှင်၊ နှုံးဘို့
nerve cell (neuron)	ထူးပျော်နှင်အစား(လ)တဖ်း၊ နှုံးဘို့အစား(လ)တဖ်း
nerve cord	ထူးပျော်နှင်၊ နှုံးဘို့
nerve fiber	ထူးပျော်နှင်အယ်
nerve impulse	နှုံးဘို့အဟို့
nerve net	ထူးပျော်နှင်ဘူးစဲ
nervous system	နှုံးအတ်ခံလိုးအော်အကျိုးအကျိုး
neural plate	နှဲအို့(လ)ဖျူး၊ နှုံးအော်ဘုံး
neurohormone (neurotransmitter)	နှုံးဘို့ပို့ထို့၊ ကိုနှုံးရေလို့တ်ကနို့
neuromuscular junction	တို့မော်တူးနှုံးနို့ဒီး ထူးပျော်အလီး
neuron	နှုံးဘို့အစား(လ)လာ အဆုံးနှုံးအသာပို့
neurotransmitter	ကိုနှုံးရေလို့တ်ကနို့
neutral	လာအလွှာ့တို့ဘုံး၊ လာအတမ်းကိုအစား(လ)ခလံတမ်းကိုအစား(လ)အလွှာ့တို့အဖော်
neutralization	တို့မော်လို့အသာဟို့၊ တို့မော်လို့အတ်ဘုံးတ်ရှုံး၊ တို့ဆို့ကတ်တ်ဘုံးတ်ရှုံး
neutron	နှဲအို့၊ တို့သံးကိုမြို့ပို့ဆံးလာအတ်ဒီးလို့မှုံးကိုပို့သံးလာအကက်ထို့တ်ကမ့်၊ ဒီးပို့အနှံးကိုပို့သံးလာ
niche(s)	တို့လိုအော်လို့ဟိုလာတ်ဖွံ့ဖြိုးကပ်၊ တို့အို့အသေးလာတ်ဖွံ့ဖြိုးသံးအကို့
nicotine	ကိုနို့ခို့တဲ့ – တို့အစုံးလာအတ်အို့သံးအကို့

English	Karen
night blindness	မဲ့ခံစွဲ
nitrification	တ်ဆီတလဲဆူ နဲ့အကျိုးအကျော်
nitrifying bacteria	လားထံရုံးယူလာ အဆီတလဲအသားဆူ နဲ့အကျိုးအကျော်
nitrogen cycle	နဲ့ထို့ကြုံ့ကတ်လဲတရား
nitrogen fixation	နဲ့ထို့ကြုံ့ကြုံ့ကသဝံကဲထို့တ်ကိုလို့အကျိုးအကျော်
nitrogen-fixing bacteria	လားထံရုံးယူလာ အနဲ့ကထို့ နဲ့ထို့ကြုံ့ကြုံ့ကသဝံခုတ်ကိုလို့အကျိုးအကျော်
nitrogenous	လာအပ်ယ်ဒီးနဲ့ထို့ကြုံ့
nitrogenous waste	ပဲးထဘိလဲးတယ်လာအပ်ဒီးနဲ့ထို့ကြုံ့
nocturnal	လာအမာအသားလာမှုနဲ့ခါ့, လာအဟူးဂော်းမာလာမှုနဲ့ခါ့, လာအကဲထို့အသားလာမှုနဲ့ခါ့
node	သုတေသနကမို့, သုတေသနကမို့ဝင်ကမဲ့, တ်အရုံးအကမို့, ယံဆောကမို့, တ်လို့ ပဲပန်ခံဘို့ကိုသားအလို့, တ်ကမို့
nodule	တ်စီးကမို့ထို့, တ်ကမို့ဆုံးကိုယ်စီး, တ်ကိုယ်စီး, တ်ကပြုထို့
noise pollution	နဲ့ဆောင်ရွက်ယူလာတ်သို့တ်သလာအမာတ်တ်, မူတမ်း မာဘာ့နဲ့ဘာ့ထံးတ်
non-communicable	လာတဆို့နဲ့တ်ဘာ့ကူ့ဘာ့ကို
nondisjunction	မြိုင်မြိုင်စီးနဲ့ဖော်လို့သားဘာ့ဘာ့ဒါ
no placental mammal	ဆုံးစိုးနဲ့ဖော်အဖို့နဲ့လာအဟုံးလို့တော်
nonrenewable resources	တ်လို့ယူလာလာ တ်မောသော်ထို့တ်သသဲ ဒဲ့အမှုလှု့လို့လှု့သုတေသနလဲ့ဒီး ဖူးစတ္တး တော်
nonvascular plant	တ်မှုတ်မှုတိလာတို့နဲ့ရှုံးကျို့လာ ကပားယ်ထံးလာ အမို့ပြုကုံ့ဂို့အဂောတဖု့
noradrenaline	နဲ့(ရ)အဖြေနလဲ
nostril	နဲ့စွဲပူ့၊ နဲ့ခွဲပူ့
notochord	နဲ့တို့ရို့နဲ့
nourish	နဲ့အို့မူ့, ဟူ့ကိုဟူ့ဘာ့, နဲ့အို့ထို့, နဲ့အို့နဲ့ဆီ, လှု့အို့လှု့အို့
nuclear fuel	နဲ့ချုံယ်လို့
nuclear membrane (envelope)	နဲ့ချုံယ်လဲလို့
nuclei	နဲ့ယျံယေး(၁), တ်မှုစဲ(၁)အို့သုတေ
nucleic acids	နဲ့ယျံယေး(၁)လဲ့စွဲ့
nucleoli	နဲ့ယျံယို့လို့
nucleolus	နဲ့ယျံယို့လဲ့(၁)
nucleotide	နဲ့ယျံယို့လဲ့
nurture	ကပ္ပါယ်လှု့နဲ့ထို့, လှု့နဲ့ထို့, သူ့နဲ့ထို့သားသဟို့
numerous	အဲ့, တာဘူး
nutrient(s)	တ်အို့နဲ့ကိုနဲ့ဘာ့
nutrition	တ်အို့တ်အို့, တ်အို့နဲ့ကိုနဲ့ဘာ့
nutritional	လာအို့တ်အို့နဲ့ကိုနဲ့ဘာ့
nymph	ကဲ့ - တ်ဖို့လာအနဲ့ဆုံးဆုံးတရာ့ဗျားထို့နဲ့ဘာ့အို့လာအဘူ့
O	
objective	တ်တို့တ်
observation	တ်ကွုံထံကွုံး၊ တ်ကွုံနဲ့ကွုံ့ယဲ
observe	ထံရှိနဲ့, တို့နဲ့ထံးယဲ, ကွုံနဲ့ကွုံ့ယဲတ်တမဲ့မဲ့
obtain	မောန်း
occasionally	တဘူ့တဘူ့, တဘူ့တဘို့

English	Karen
occur	ကထိန်ဆသဲ့၊ အိုင်ထိန်
octopus	ပဝါ
ocular	လာပထံးအော်များ၊ လာအား၏ထွေးများ
official	လာအေးခဲစား
offset	တုကာကိုယ်လိုက္ခာဆသဲ့၊ တုမာဘားလိုက္ခာဆတယ်
offspring	အစာအသွေး၊ အချုံအသုံး၊ အဖိုးအလုံး
olfaction	တုနာဘားတုနာ
olfactory bulb	မိုင်နှင့်အိုင်လာတုပ်ညီကတော်
olfactory cell	ပ(လ)လာအနာဘားတုနာ
omnivore	ပူးကည်းမှတ်မှုံး ဆရိတ်ကိုပါမီလာ၊ အဆိုင်တုပ်မှုံးတုပ်မှုံး
oncogene	ပစ်ရုံး(နှု)
one gene-one polypeptide hypothesis	ကုံး(နှု)တရားအိုင်ထိန် အခါ(မ)တခါ
ontogeny	တုသားသမုတ်ဖော်အတော်အိုင်မှုံးတုပ်မှုံး
oocyst	အိုင်စွဲး
oocyte	မိုးအောင်
oogenesis	တုအောင်နှုံးအိုင်ထိန်တုပ်မှုံးတုပ်မှုံး
open circulatory system	သွေးတုတော်လားသားလာအိုင်အကျိုးအကျိုးအကျိုးအကျိုး
operon	အိုင်ပရို့၊ ကုံး(နှု)လာအကျွေးစံလိုင်သားတုပ်
opinion	တုထံး
opium	ပုံး၊ ကသံုံး
opossum	အိုင်ပရို့(မ)ယုံဖော်တကလုံး
opportunity	တုခွဲးတုယ်
optic nerve	မြှင့်ချုံအနား
optical microscope	မူးခြောက်စံးကွွဲမြှင့်ချုံ
optimum	လာအောင်တုပ်ကြုံးကတော်
order	တုရှုံးလိုကျုံးလိုင်တုပ်ဘို့ဘို့
organ	ကုံးဂို့
organ system	ကုံးဂို့တုပ်မှုံးအကျိုးအကျိုး
organelle(s)	အိုင်ကဲနာ်ဆံးဆံးပိတ်ဖော်လာ၊ အိုင်လာ(လ)အမူး
organic	အိုင်၊ ဒွန်ဆားအိုင်
organic acid	အိုင်အဲးစွဲ
organic compound	အိုင်ကိုပို့
organism	တုလာအသဲ့သမုတ်အိုင်
osmosis	တုအထံးနှင့်အိုင်အား
osmotic potential	တုချွဲးနှုံးတုပ်အထံးသွေးအား
osmotic pressure	အေးစီအေးအတုပ်အိုင်သွေး
ossification	တုယ်အိုင်ထိန်အကျိုးအကျိုး
osteoarthritis	ယံးဆားတုယ်
osteoblast	ပ(လ)လာ၊ အနားအိုင်ထိန် တုယ်
osteocyte	ယံးအောင်(လ)
osteology	မိုင်ကုံးယံးကွဲအောင်
osteoporosis	ယံးကျွေးထိန်ပွဲအိုင်တုပ်၊ ယံးခံးကျွေးညီညြှင်ဖွဲ့ ပဲလစ်ယာ့၊ မှတ်မှုံး ဘုံးတုပ်မှုံး ဒံးတလာ့ပွဲ
outbreeding	တုနဲ့ဆံးထိန်ပွဲအိုင်တုပ်လိုက္ခာ
ova	တုအောင်အချုံအသုံးတုပ်

English	Karen
ovaries	(စိုးများ) ခံနဲ့တဖိုး
ovary	(စိုးများ) ခံနဲ့
overall	လာတို့လာဟနဲ့ပါရိုး၊ ဟိယုးတို့ကိုးမဲ့အေး
overfishing	တိုးများနဲ့အေး
overgraze	ဆုတ်စိုးကိုဖို့စိုးလွှာတွေ့ပိုး
overproduction	တိုးထားထိုးတိုးကိုတော်
oviduct	(စိုးများ) ချုံသုတေသနကျိုး
oviparity	တိုးအောင်လာအေးထိုးလော်ချုံ
oviparous	လာအောင်လို့အောင်
ovulation	တိုးအောင်/စိုးများချုံဟဲလိုး
ovule	တိုးအောင်အချုံအသုံး
ovum	တိုးအောင်အချုံအသုံး
oxidation	တိုးအောင်လို့အောင်
oxygen consumption	တိုးအောင်အောင်
oxygen cycle	အောင်အောင်တိုးလော်ရေးသား
oxygen-carbon dioxide cycle	အောင်အောင် ဓာတ်ဘိုင်းအောင်အောင်တိုးလော်ရေးသား
oxyhemoglobin	အောင်အောင်မြတ်စွာပိုး(န)
oyster	တကံ့ကျော်
ozone	ဇီုတ်၊ အောင်ကျော်ကိုသံတက္ကလုံး
ozone layer	ဇီုတ်အကောင်၊ ကလံ့ကော်လာအောင်အောင်အကောင်
ozone shield	တိုးအောင်အောင်အောင်
P	
pacemaker	ပျော်လျှော်မာစီးတိုး
paired	တိုးလို့အောင်၊ နှီးဖေးလို့လာအောင်၊ နှီးနှီးဖေးလို့လာအောင်အောင်
Paleozoic	ဖိုးလုံးအောင်အောင်အောင်
palisade mesophyll	ပိုးလုံးမြတ်စွာ(လ)လ(လ)
pancreas	ကိုင်း၊ ကပိုးကော်
pancreatic duct	ကိုင်းကျိုး၊ ကပိုးကော်ကျိုး
pancreatic juice	ကိုင်းကော်ရေး
paramecium	ပိုးရှင်မြတ်ယာဉ်တိုးသာမူအောင်ခံးခံးပီ
parasite	တိုးလာအမှုလာတိုးကောင်လိုး
parasitic relationship	တိုးလာအမှုလာတိုးကောင်လိုးတိုးဘုရား
parasitism	တိုးသာမူအောင်ခံးခံးတိုးဘုရားအောင်တိုးဘုရား
parasympathetic nervous system (PNS)	နှုန်းကျိုးအကျော်လာအောင်အောင် လာအောင်နှုန်းတိုးအုပ်ယူးပေါ်သားနှုန်းပိုး
parathyroid hormone	ပိုးရှင်သုံးရွှေးဟိုင်မိုး
parent cell	မြို့ပို့(လ)
parent generation	မြို့ပို့အတိုင်းလို့စောလို့သွေးပိုး
parental care	မြို့ပို့တို့ကျွဲ့
parietal lobe	မြို့နှုန်းလာအောင်ယိုင်ကယ်တိုးဘုရားအောင်ဘုရား
parrot	ထိုးကိုး
Parthenogenesis	တိုးများနဲ့လာ တိုးတိုးရွှေးကို ဂါဇာချုံ
partial	တွဲဖိုးတိုး၊ တဝံ့တတ်း၊ လာအသားခံတိုးတိုး
particular	လာအောင်လိုး၊ ပဲပဲအောင်

English	Karen
passive immunity	တုမန္တနီးနိုဝင်ကြခေါ်လာပွဲဂေါ်အနီး
passive transport	တုချောတ်လာစာလို့သူ့ဝါယံမှု
pasteurization	တုချို့သုယ်, တုဟာသုယ်ယုယ်
patella	ဒိုပ်လွန်ခိုင်မိုင်
pathogen(s)	တုလာအနေးအနိုင်တုရွှေးတုဆီ(တဖို)
pathogenic	လာအနေးအိုင်ထိတုရွှေးတုဆီ
peat	သုရ်လိုကအုပ်သုရ်ယူတိ
pedigree	လာအဗ္ဗလိုင်လာနှင့်ထာစာကလိုတိ, လာအသွေးတုကျိုးကျိုးတုအား, တုကဲးနိုင်ကျွေးယ်ပိုးကိုပိုးပိုးထုတ်အားထုတ်အား, ဆင်ပိုးကိုပိုးကိုပိုးအား, ဆင်ပိုးကိုပိုးအား
pedigree chart	ဆင်ပိုးကိုပိုးအားသွေးသွေးလိုက်တိဖြူ
peer review	ပွဲလာအလိုကလာခါးအပတ်တုဇိုးသုံးခါးအားတောင်ကြွေးနှင့်ဖိုးတ်
pellagra	ဖိုးလုပ်ကြိုးတောင်ခါးဖိုးသုံးတုတုမိုးတုတ်သုံးတုတ်ပေးအား, တုဆီတုတ်မိုးကိုတိုးပိုးသုံး, ဟာစတုလွှဲခါးခိုင်နှင့်တာသုံးတိုးတုတ်, ဆုံးပိုးကိုပိုးအား, ဘုရားသုံးတုတ်တိုးပိုးအား, တုပိုးတုတ်ပိုးအား
pelvis	ခံကိုယ်, ခံတကိုယ်ယံ, ခံကွိုယ်
penicillin	ကသုပ်ပုံနှင့်စလို
penis	ထုရ်ဘိုး
pepsin	ပဲစဲ (pepsin) ဆန်(မ)လာ အဘိုင်လာ ဟာဖူးလာ အမေလိုပြုဖြင့်ထံ(န)
peptic ulcer	ကဖူးလိုက်
peptidase	ဆန်(မ)လာ အမေဘျားထံ(စ)အား အမဲနိုင်ဆဲးစဲး
peptide bond	ပဲစဲတုသုံးဆန်(မ)လာ အဘိုင်ဘျားစဲးအမဲနိုင်ဆဲးစဲးအမဲနိုင်လိုက်ပူးခဲ့ခဲ့ခဲ့
percentage	များကယာ
perennial	တုမျှတ်သုလာအဘိုင်ကျိုးစွဲနှင့်
perform	မေတ်ချို့တ်တောင်
pericardium	သုံးအသာလို, တုသလိုလာအကျိုးဘာသုံး
period	တုစာကတိ
peripheral nervous system	နှုန်တ်သီလိုသုံးအကျိုးအကျွော်လိုက်နှင့်ချိုးယူစွဲနှင့်
peristalsis	တုဇိုးကျိုးသွေးသွေးခိုးပိုးအသုံး
permafrost	ဟိုရိယ်အမဲတ်းခိုးခိုးခိုးအား, ဟိုရိခြားခိုးခိုးခိုးအားအမဲလိုသုံးအသုံးကေတိုး
permeable	လာတ်ဖုန်ခုအပွဲသွေး
permit	လိုပ်တ်ပျော်အခွဲး, တုပျော်အခွဲး
perspiration	ကပျောက်, တုကပျော်ထိုး
pest	တုဖိုလ်ပိုးယောက်လာမာဟေးခိုးတ်, ဆုံးပိုးကိုဖိုးယောက်လာမာဟေးခိုးတ်, တုဆီချိုး
pesticide(s)	ကသုပ်များတုယ်, ကသုပ်များတုယ်ဖိုးယောက်လာမာဟေးခိုးတ်
petal	ဖိုးကျွော်
petri dish	ယွေးခိုင်းလိုခိုးလာပွဲဘုံးတုရွှေးတုဆီယောက်, လိုခိုင်းလာပွဲဘုံးတုရွှေးတုဆီယောက်
petrifaction	တုလ်ထိုးသုံးအဲလော်, တုလာအက်ထိုးလော်
pH indicator	pH နိုင်ထိုး/ပနိုင်နှင့်
pH scale	pH နိုင်ထိုးစက်
phagocyte	ပ(လ)လာအဖိုးဆိုင်ထိုးတ်, ပ(လ)တဖိုးတံ့ခု ဖိုးသုံးထံရုံယာ မူတမ်း တုအကေတဖိုးမူတမ်းခိုး

English	Karen
plasma	သွေ့နှစ်ထံ
plasma membrane	သွေ့နှစ်ထံအသလီ
plasmid	ဖျေးစပ်(၁), စားဆွဲရုံးလာအိုင်လာ ဟိုင်စိုင်စီအချာ
plasmolysis	ဖျေး(၁)မိုင်လူး၊ ၁(၈)အတံလိုပြုအောက်
plastid	ဖျေး(၁)ထူး
platelet	သွေ့ဖျေးပြုဆံးဆံးကန့်ခံစီ
Platyhelminthes	ထိုးကလိုကဗျာ့
pleura	ပသို့အသလီ
pleural cavity	ပသို့အေား
plexus	နှုန်းမှတ်မှု သွေ့ကျိုး အပ်ဘျား
pneumonia	ပသို့တ်ခုံးသွေ့ဘာ့
poaching	တ်ဖို့အိုင်စားအိုင်တ်လာတိုးဆေး
point mutation	တ်ပို့လုပ်နှင့်အကုံအကိုဒ်ဖို့စားအိုင်စားကွဲ(နှု)
poisonous	လာအဆိုဒီးအစုံ, လာအစုံအို
polar zone	ဟိုင်းလိုကဝါ
pole	ဟိုင်း၊ ဟိုင်စိုင်ဝိုင်ရှိအိုးနှု, ထူးနှုအိုး
polio	တ်ဆီလို့ဘျာ့
pollen grain	ဒီဇား/ဒီကမ္မား
pollen tube	ဒီကား
pollination	တ်စိုးဒီကမ္မားဖို့အြား
pollutant	တ်မောင်အောင်သိ
pollution	တ်ဘာ့အောင်သိ, တ်တက္ခာကဆီ
polygenic	လာအဘာ့ထွေးကွဲ(နှု)အိုဖျေး
polygenic traits	တ်အိုဖျေးလာအဘာ့ထွေးကွဲ(နှု)အိုဖျေး
polymer	ကိုပို့လဲမှု
polymerase chain reaction(PCR)	မိုင်လုပ်မာရးထူးသွေ့တ်ခိုး
polymorphism	တ်အိုဖျေးအကလုံကလုံ
polyp	တ်ညားအဖျော်စီ
polypeptide	မိုင်လုပ်စားထူး, ကိုလာအအိုင်ထို့အို့ အမဲနိုင်ဆုံးအောကလုံ ဟိုဖို့ဘျား
polyploidy	၁(၈)တော်လာ အိုးမိုင်စိုးအိုးနှုန်း ခံခဲ့
polysaccharide	မိုင်လုပ်စားကရား, ခုံးအိုးနှုန်းအကလုံ
pond	ကပါတီ, နိုင်တီ, ရွှေ့ကိုင်တီ
population	ပျော်နိုင်း, ပျော်တိုးကိုင်နိုင်း
population density	ပျော်မူတ်မှု တ်အနိုင်လာအိုင်လာတ်လို့တ်အေား
population genetics	တ်မောင်တ်လို့လို့စားအော်အိုးအိုး
positive feedback	တ်ခိုးဆောင်အိုး
posterior	လာအယ်လာခံ
potential	တ်လာပမာအိုးနှု, တ်အက်းအိုးလာအအိုင်လာပျော်တော်အေား
pouched mammal	ဆုံးကိုးပြုလာဝံအို
precipitation	တ်သံလာအယ်လို့တ်တူတံ, မူခိုင်တီ, ဘွှဲ့အိုးတော်
predation	တ်မောင်လာအလူးမြှုံးအိုးတော်
predator	တ်မောင်လာအအိုင်ဆုံးကိုးပြုလာ
predator-prey relationship	တ်ဘာ့ထွေးဆာလို့သံလာတ်မောင်လာအလူးမြှုံးအိုးတော်

English	Karen
predatory	လာအလုပ်ဖို့အမြတ်ဆင့်ပေါ်ဖူးအကဲ
predict	ထံုံးဆိုလှစာ၊ ဖော်စာဌတ်၊ တယ်ဆိုလှစာ၊ ဟိုလှစာ
prediction	တိတယ်ဆိုပိုင်တ်၊ တုဖော်ဆိုလှစာတ်၊ တုဟိုဆိုတ်
pregnancy	တုန္ဒိုင်းဟူးသား
premature birth	တုအို့ချုပ်ဆိုင်၊ တုအို့ချုပ်ဆိုင်တူးအမှုအလောက်
prepare	ကတိုကတို့
present-day	ခါံအံ့၊ မှုပ်ဆီတန်အံ့
preserve	တုအို့လာတ်ကတိုက်ဖော်ဆိုင်၊ တုအို့လာတ်စံဆော်ဆိုင်၊ တုတမ်းလာတ်ကတို့ လုပ်စာအို့လာပျောတ်၊ မူတမ်း ပျောဖုန်းကို
prevent	ခိုးသား၊ ကြွော်
prevention	တုခိုးသား၊ တုကြွော်
prey	ဆုံးကို့ပို့လာတ်ဖို့အို့အိုင်း
primarily	လာအား၏သို့တော်းလိုက်စံးမြတ်သို့၊ လာအကားမြတ်၊ အနီးနီး၊ နိုးနိုးနိုး
primary consumer	ဂံ့ခို့ထံးပျော်ရွှေးကိုတ်ပို့
primary productivity	တုထံးထို့ဂံ့သို့အို့အိုင်း
primary root	ဂံ့မြို့ပုံ့
primary succession	သုံးဆိုတလ်ထို့လာ၊ ဟို့ဝို့မဲ့ဖို့ခို့လာ၊ တုတအို့နို့တလ်ထို့လာအို့ခို့
primate	ဖြမ်း၊ ဆုံးကို့ပို့လာအနားအို့အိုင်းတို့ရတ် အတ်လ်လ်တို့လာအို့အိုင်းကတ်
probability	တုလာအလိုက်ကို့လာအသား၊ တုလာအဖူ့လာကမာအသား
procedure	တုမေအကျိုးအကွို့ဗုံး၊ တုပံ့ဗုံး၊ တုမေအကျိုးအကွို့ဗုံး
process	တုကျိုးအကျိုး၊ ကျေကျူး၊ တုမေအကျိုး
producer	ပျောက်ထို့တ်တ်၊ ပျော်အို့ထို့တ်တ်၊ ပျော်အော်ကျျော်ထုံးထို့တ်တ်
product	ပန်း၊ တုက်းဘေးအတောက်၊ နိုးခို့နွှေးအစာလာတ်ဒီးနှုံးအတောက်တ်ကို့ဘေးအတ်
progesterone	ပရို့ဗုံးစွဲ့အကြိုး၊ စတ်ရွှေးဗီးရို့အို့အိုင်းဆုံးဟူးသား
prohibit	ကြွော်
prokaryote	ဖြို့ခြုံရန်အို့အိုင်း၊ မဲ့အြို့ဆီးပံ့ဗုံး(လ)တရှု့
promoter	ပျော်အားအို့ပျော်အော်အကျိုး၊ ပျော်အားအို့အိုင်းပျော်အော်အကျိုး
property	တုစံုံးမြို့မြို့
prophase	ပံ့ဗုံး(လ)အတ်နိုးလိုသားအို့အိုင်းထံးတက်တ်
proportion	တုကားအို့အိုင်းသို့အို့အိုင်းထံးတက်တ်
proposal	တုဟူ့ရှုံးကျိုး၊ တုတို့ရှုံးလာမှုနှုံးအို့အိုင်းပျော်အော်အကျိုး၊ တုတို့တို့တ်တ်
prostaglandin	ဖြို့စက်ကလ်နွဲ့၊ ကဲလာတ်နွဲ့အို့အိုင်းထံးတ်တ်
prostate gland	ဆုံးထံးတွေ့ချုံး၊ တုဇ်အားအို့အိုင်းနွဲ့အဆုံးထံး
protease	တုအတံ့ဆန်လာအားအို့အိုင်းဖြို့ထံး(နံ)
protect	ကယူကယ်၊ ခိုးသား၊ ခိုးသားမောင်အံ့လို့ကို့ပျော်အော်ကျျော်အတွက်သံုံးတ်တ်ဖို့တ်တ်
protein	ဖြို့ထံး(နံ)
prothrombin	ဖြို့ထံး(နံ)လု၊ အဆို့လု၊ သွေ့ရွှေ့(စံ)စီမံအို့အိုင်းလူ
proton	ပရို့တို့(နံ)၊ တုအသံးအက်ပြောအို့အိုင်းနှုံး
protoplasm	ပရို့တို့ပျော်(စံ)(စံ)၊ တုဖို့တ်တ်လုအားအို့အိုင်း
protozoan	တုဖို့တ်တ်လုအားအို့အိုင်း
provide(d)	၁. မူမှု၊ မူး(ရှာ) နှုံး
pseudopod	ရှုံးတို့စံး(ခ) အမဲ့သား(လ) ဟုရှုံးထို့အားတို့တ်တ်

English	Karen
psychosis	တုပျိုတ်ဆါ, ခိုင်နှစ်တာ၏လိုက်တ်ဆါ
ptyalin	ကိုလေ့အသိနှင့်လေ့အဗျာ
puberty	တုလိုပါဘယ်ထို
pulmonary artery	သွံ့၏ကျိုလာအစီးဆုံး သွံ့၏ဆူသားနီးဆူပသို့
pulmonary circulation	သွံ့၏အတွက်လဲတရား
pulmonary vein	သွံ့၏ကျို့
pulp	တာသူတာသုတေသနကပါး၊ တာသုတေသနကပါး၊ တုသုတာသုတေသနသား၊ တုလာအသိနှင့်ကိုယ်သို့
pulse	ပထီးချုံးဖော်, ပထီးအကလုံကလုံအချုံ, သွံ့၏စံး
punctuated equilibrium	သံ့၏အိုးရံ့၏လာအပ်ဖျော် တုလိုတလဲကဲထို့သား တလဲ့တပယူးယိုး, တာသူ့ချုံးတာသူ့ယူး
pupa	ကုံး, တုကဲကုံးအကတို့
pupil	မြို့ပူ့သူ
pure	ကအို့
pure dominant	ဇိုင်းအိုးကွဲ့(နှ)ခံခါလာအလွှု့ဘာတ်လာလာပွဲပွဲ
pure recessive	ဇိုင်းအိုးကွဲ့(နှ)ခံခါလာအဂံးစ်တပျော်
purine	ဓားစတု၏လာအလွှု့တော်
purple	ဂို့လူး, အလွှု့ဂို့လူး
pus	တုအံး
pyloric sphincter	ယုံ့ည်းလာအသိနှင့်လာ ကဖိုးပုံးပို့မီအဘာ၏စား
pyramid	ပူးရံးမံး
pyramid of biomass	တုမူတ်မံးအသံးအကိုဟိုဖို့လာတ်လီးတတိုးအပံ့ရမံး
pyramid of energy	တုဂံးတ်ဘာဟိုဖို့လာတ်လီးတတိုးအပံ့ရမံး
pyrimidine	ပြေားနှုံး
pyruvic acid	အိုကန္ဒားအေးစွံးလာအလွှု့ဘို့
Q	
qualitative	လာအဘာ၏ယူးသီးတုအက်းအစီ
quality	တုအက်းအစီ
quantitative	လာအဘာ၏ယူးသီးတုအနိုင်ခိုင်နှုံး
quarantine	ဟ်လိုးဆီ (ပျေားပျေား)
quinine	ကွဲ့နှုံး (ကသံ့၏ကူးပါယ့်ဘုံးတုည်းလီး)
quotation	တုတ်းပျောက်အတ်ကွဲ့း, တုအဗျာက်လုံးလာပွဲဟိုဘို့
R	
radial symmetry	တုယူလိုးသားကိုးကပ်အေးလာ လီးခားသားဝုံရှိ
radiant energy	တုကပ်အံးသို့
radiation	တုကပ်ယောက်အံးသို့
radiation	တုကပ်ယောက်အံးသို့
radicle	တုမူးတ်လာအဂံးစ်တဖို့
radioactive	၁. လာအရွှေ့ရှုံးနံးယိုင်တ်ကိုးအသာဟို့, လာအထူးထို့ရှုံးနံးယိုင်တ်ကိုးအသာဟို့ ၂. လာအဘာ၏ထွဲနံးရှုံးနံးယိုင်တ်ကိုးအသာဟို့
radioactive dating	တုယူသူ့ည်းတ်သားနံးနံးယိုင်ပျော် တုရွှေ့ရှုံးနံးယိုင်တ်ကိုးအသာဟို့

English	Karen
radioactive element	ကိစ္စပြုလာအိုင်ဒီနှူချံယာ:(၁)လေအတဂ်ကျော
radio-carbon method	တ်ယူသွှေ့ညါတ်သားနှုန်းပျိုးရုံးပို့စ်-ခုံးဘို့
radiotherapy	တ်ကူစဲယောဂျိလာအရားကိုယဲဖျို့မှတမ်းတ်ကပို့အယောတယ်
radius	ကိုယ်ပေါ်
ragweed	မိန့်စုံအကလှုံလာအိုင်လာကလံစီးအမဲရကာ
random	ကဆံကဆွဲ၊ လာအမေအုံအသားနှီး
rapidly	ချွဲချွဲ
reabsorption	တ်ချွဲသံဃားထိုင်ကဲကုံးတ်
reactant	တ်အသံဃားအကော်လာအပ်ယုံးပတ်ဝန်စီးဆားတ်
reaction rate	တ်ခိုးဆားတ်
recently	ပဲတယ်နဲ့းဘုံးနှင့်၊ ပဲတယ်နဲ့းဘုံးအတို့ပျော်၊ တယ်တမ်း
receptacle	တ်အကိုး၊ တ်အနော်၊ တ်ပူးတ်တွေ
receptor	စုံအတွေ့ပျိုးနှင့်၊ တွေ့ပျိုးနှင့်လာအတွေ့လိုင်တ်ဂုံးတ်ကျိုးနဲ့းအားချို့ဖျူးဆူးမြိုင်နှင့်အပူး
receptor molecule(s)	မိုင်လုံးခုယူလာအတွေ့လိုင်တ်
recessive	(စာသွေ့ချံသွေ့) လာအဟ်လိုးဘာအသား၊ လာအအိုးသွေ့အသား
recessive gene	ကဲ့(နဲ့)လာအဟ်လိုးဘာအသား၊ လာအအိုးသွေ့အသား
recombinant DNA	ဒံးဆိုးနှင့် စာသွေ့ချံသွေ့လာအဟ်ဖို့ပို့ထိုးသား
recombination	တ်ပို့ပို့ကဲ့တ်ပူးယို
recombination gamete	စာသွေ့ချံသွေ့(လဲ)လာအဟ်ဖို့ပို့ထိုးသား
record	၁. မေနိုင်မှယဲ၊ ပဲကိုး၊ ကဲ့နိုင်ကွဲးယဲ ၂. အနှစ်ယဲ၊ မိုင်ယဲ (တ်ကလုံး)၊ ၃ (တ်ဂို့မျှ၊ တ်ဂို့)
recover	၁. ဘူးကုံး၊ ကိုယ်ထိုးကုံး၊ အိုးနှင့်ထိုးကုံး (လာတ်ခါ) ၂. မေနှစ်ကုံး ၃. ဘုံးဘုံးကုံးကုံး၊ ရှာထိုးဘုံးထိုး
rectum	အုံကျော်
recycle	သူကဒေါကုံး၊ ဘို့ဒီးသူကဒေါကုံးအော်
recycling	တ်သူကဒေါကုံး၊ တ်ဘို့ဒီးသူကဒေါကုံးအော်
red blood cell	သွေ့ချံပျော်(လ)
red corpuscle (red blood cell)	သွေ့ချံ(လ)
reduced	မော်လိုး
reduction	တ်မော်လိုးလို့စောင်း၊ တ်ထုံးစောင်း
reduction division (meiosis)	တ်မော်လိုးတ်နှုံးတ် (မဲဆိုး)
reflex	နိုးခိုက်ဟူးတ်ဂဲ့တ်ခိုက်အော်၊ တ်ခိုးဆားလာအကဲထိုးနှင့်အတ်
reflex arc	တ်ခိုးဆားကဲ့အကဲ့တ်
reflex center	တ်ခိုးဆားကဲ့အကဲ့တ်
reforestation	တ်သွေ့ကဒေါကုံးသွေ့ပျိုး
refractory period	တ်ကူစဲယောဂျိလာနှုံးယုံးယူးယူးအကဲား
refute	၁. ဂုံးထိုးဘို့လိုင်တ်၊ ကတိုးထိုးဘို့လိုင်တ် ၂. စံးလာအတဘုံးဘုံး၊ စံးလာအတမ်းတတိဘုံး
regeneration	မော်မော်သီထိုးကဲ့တ်
regular	၁. ပုံးပုံးကိုယ်နှုံးတ်မဲ့ ၂. ဘုံးဘုံးအော်ကတ်မဲ့ ၃. ခေါ်အော်နှုံးအော်
regulated	လာအနော်အိုးထိုးထိုးတ်သို့သိုးတ်ဘုံး
regulation	၁. တ်သို့တ်သို့တ်ဘုံး၊ ၂. တ်ခိုးဆားတ်နဲ့းတ်သို့တ်သို့တ်ဘုံး၊ တ်မော်တ်တ်ဘုံးဘုံးအော်
related	၁. လာအဘုံးတွဲလိုးသား ၂. လာအခိုးဘူးတ်

English	Karen
relationship	၁. တိုဘာရှိထွေလိုသဲ့၊ တိုဘာရှိယေးလိုသဲ့ ၂. တိုဒ္ဓါးနီတံ့လိုသဲ့
relative dating	တိုသမဲသမီးမှုလိုက္ခာတို့လာအကဲလိုင်းတို့သားတဖော်
release	၁. တိုပျိုဂွဲ့၊ တိုမေတ္တာ့မျဲ့၊ တိုပျဲလို ၂. တိုထူးထိုင်ရာလို ၃. တိုမေလီကဆုံးက္ခာတို့၊ တိုမေကိုည်ထိုင်က္ခာတို့
reliable	လာနိန်း (အေး) သဲ့၊ လာပသနဲ့ပသဲ့ (လာအိုး) သဲ့
rely on	ခိုးသနဲ့ထိုးသားလာ
remain	ဇိုင်တွေ့၊ ဇိုင်လိုအံ့၊ ဇိုင်လိုအံ့တို့
remote	လာအယ်း၊ စိုးစုး၊ လာအိုင်လိုဖို့
renal artery	သွေ့ဗျားနီးနိုးလာ အဘာ်ထွေးကလွှုံး
renal circulation	သွေ့ဗျားနီးနိုးလာအကလွှုံး
renal portal vein	သွေ့ဗျားနီးနိုးလာအဆျားနှင့်သွေ့ဗျားနီးနိုးကလွှုံး
renal vein	ကလွှုံးအသွေ့ဗျား
renewable	၁. လာတ်မေသီထိုင်ကဒါက္ခာအေးသဲ့ ၂. လာအကံးဘာ မူတမ့် အကံးသဟိုင်လဟိုဂွဲ့တဲ့သွဲတ်စုံကိုအေးခေါ်
renewable resource(s)	ဂံးသဟိုင်လာတ်မေသီထိုင်က္ခာအေးသဲ့
rennin	ရှုံးနှုံး၊ အဲ(မ)လာ တုထာန်လိုအေးချုံ ဆုံးကိုဝါးပါလာ အနေးအီးအံ့တို့အနေး တဖော်ဒီးသီး ကဆံးထိုင်းအနေး
replicate	လွှားခြေး၊ ထူးထိုင်ကဒါက္ခာ
replication	တုကွဲးခြေး၊ တိုထူးထိုင်ကဒါက္ခာတို့
represent	မာခါးစားတုလာအတိုး၊ ကအေး
reproduce	နှုံးလိုစားလိုအံ့ဗျားတို့၊ နှုံးအီးထိုင်ရီးထိုင်တို့
reproduction	တုထူးထိုင်ကဒီးတို့၊ တုနားလိုစားလိုအံ့ဗျားတို့၊ တုနားအီးထိုင်ရီးထိုင်တို့
reproductive isolation	တုလာအနေးလိုအံ့ဗျားတို့၊ ဆုံးကိုဝါးပါမဲ့အေးထိုင်သကီးတုပုံးအံ့ဗျားတို့ မာခါးစားတုလာအကလွှုံးတဲ့သွဲတ်စုံသီးလိုးသား
reptile	ဆုံးကိုဝါးပါလာအေးချုံးဟုအံ့ဗျားတို့ အေး၊ တမ်း၊ ချံး၊ ရှုံး
require	လို့အော်၊ သဲ့လိုတဲ့
research plan	တုယူသွဲ့နည်းအတိုင်းတို့တို့
researcher	ယူယူသွဲ့နည်းတို့
resemble	လို့ကို
residue	၁. တုထိုင်လိုအံ့ဗျားတို့၊ တုအော်အံ့ဗျားတို့ ၂. ယူယူအကျိုးနဲ့အေးတို့ အေးတို့တဲ့နဲ့အေးတို့နဲ့အေးတို့တဲ့
resistance	၁. တုကြိုးဆာ၊ တုပိုးဆာ၊ တုစိုးဆာ၊ တုထိုင်လိုအံ့ဗျားတို့ ၂. တုကြိုးလိုအံ့ဗျားတို့
resource(s)	တုအိုင်ယား(တဖော်)
resources management	တုရွှေ့ကျော်ခိုင်ထံ့တို့အေးတို့
respiration	တုသဲ့ထိုင်သီလိုတဲ့
respiratory chain	တုသဲ့ထိုင်သီလိုအေးသဲ့
respiratory surface	တုလိုပဲတို့ဆီတဲ့ခိုင်ကိုသံတဖော်
respiratory tract	တုသဲ့ထိုင်သီလိုအေးကို
response	တုစံးဆာ၊ တုကွဲးဆာ၊ တုစိုးဆာ
resting potential	ဇံ့ဗဲ့လဲ့အွေးသဟိုင်အိုင်ကတို့အဆောကတို့
resting stage (interphase)	တုအိုင်ကတို့အဆောကတို့ (အေးထားမဲ့(၁))
restriction enzyme	အဲ(မ)အတ်ပဲနှုံး
result	ဟဲကဲထိုးအသဲ့

English	Karen
reticulum	ကဖုခံပတ္တိပတ္တိလာအိုင်နီးအကထာတဖုံး
retina	မြှင့်ချေကေသူဗုံး
retrovirus	ရုံးဖြော်ပဲရှုံး(စ)ကရူး၊ အီ- HIV.
Rh negative blood	သွေ့နှုန်းအိုင်နီးဖြော်ထု(န)
Rh positive blood	သွေ့နှုန်းအိုင်နီးဖြော်ထု(န)
Rhesus factor (Rh factor)	ရုံးအိုင်နီးတုလို
rheumatic fever	ရူမ်းတုကိုထိုး
rheumatoid arthritis	ရူမ်းအယ်ဆာညီး
rhizoid	တုရှုံးတို့ဘို့အကိုင်ကဖုံးအိုင်
rhizome	တုရှုံးတို့၊ တုရှုံးတို့အိုင်
rib	ရှုံးယံး
rib cage	ရှုံးယံးကအိုင်
riboflavin	ဘုံးတုရှုံးမ်း၊ ဘုံးတုရှုံးတို့၊ အရှုံးတုရှုံးလာ၊ တုရှုံးထိုး၊ မေးထိုံးတုရှုံးအိုင်
ribonucleic acid (RNA)	ရုံးတုရှုံးအိုင်အေးစွားစွား (အုံ(ရ)အုံအုံ)
ribose	ဘုံးသုရှုံးဆာတကလုံး
ribosomal RNA	အုံ(ရ)အုံအုံတကလုံး
ribosome(s)	ရုံးတုရှုံး(မ)တဖုံး
rickets	(ဒီသုရှုံး) ယံးတုရှုံးတို့ (ဒီသုရှုံး)တုရှုံးတို့၊ အီင်နီး၊ ဒီးအီင်နီး
ringing	၁. လာအသီးနီးအိုင်နီး၊ ၂. (တုပို့ပျော်) လာအသီးနီး
ringworm	တုရှုံး
rip	ယုံလာအတိုး၊ ဖို့ယုံလာအတိုး၊ ဖို့ယုံ၊ ကွဲ့သုံးပွဲး၊ အီးဂွဲ့န်၊ အုံဂွဲ့န်
ripped	ယုံ၊ ဟားဂိုး
risk	တုလိုဘုံးတုရှုံးဘုံး
RNA polymerase	အုံ(ရ)အုံ(န)အုံတုရှုံးလုပ်မဲ့ရှုံး(စ)
roach	၁. ညုံတွေ့၊ ညုံကသူ့၊ ညုံကေးထိုး၊ ညုံကေးသဲ့၊ ညုံထံဆာတကလုံး ၂. ဖို့ဝါထုး
Rocky mountain spotted fever	ရုံးကံ့တုရှုံးတို့တုရှုံး ယံးတက်တို့
rodent	ယုံမီးခီးမီး၊ ဝဲမီးခီးမီး ဆုံးဖို့ကိုဖို့လာအမဲဖို့လာအိုင်ခံဘုံးအုံခံဘုံးအိုင်
root	၁. ကန္တုတ်၊ ကန္တုတ်၊ ချို့ကွဲ့တ်ယုံအိုင်၊ ထူးထို့ကွဲ့တ်ယုံအိုင် ၂. သူ့လို့တုရှုံး
root hair	ဂံ့ဆူ့ကမ့်နီး
root pressure	ဂံ့ဇာတ်ဆိုင်သုံး
rotation of crops	တုရှုံးတို့ဘို့လာတရားသား
roughage	၁. (တုအိုင်) တုလာအတက်ဂံ့ဆူ့ဘုံး ၂. တုမိတ်လုံးယော်
roundworm	ထူးကလ်ကယူ့၊ ထူးကလ်ကယူ့သလု့
routine	တုမာလာပမေးနီးနီးဘျို့ကိုးဘျို့
rubella	တုထို့တို့
rudimentary organ	ကုံးဂံ့လာတို့တို့အုံ
ruminant	လာအကလို့အိုင်
runner	၁. ပုံးယူ့တို့ ၂. ကသုံးယူ့ ၃. ပုံးလာအိုင်ဆာပါပန်တိုးသဲး ၄. ခီံယို့ခဲ့တကလုံး (လာပုံးအိုင်နှုံးပုံးတို့အိုင်၊ စီလို့စီပေးတဖုံး) ၅. တုရှုံးတို့ဘို့အိုင်

English	Karen
S	
Sabin vaccine	ကသံနီသအပိုင်လုံးနှီးတော်ဆါ
saccharide	ဓားခိုင်ရဲး(၁), အံသံစာတကလုံး
saccharin	ထံဆောင်, ကသံနီဆာမိ
salamander	ပျိုဝို, ပျိုဝို, ပျိုဝို, ခွံ့တကလုံး, အိုင်လာထံကျိုးကူရှိနှုန်းကို
saline	အံသံထံ
salinity	ကိုလာအပုံးဖို့အံသံထံ
saliva	တူးပျောထံ, ထာခိုင်ထံ
salivary amylase	အဲ(၁)မာသူးတံ့ဖိုင်လာတူးပျောထံအကျိုး
salivary gland	ထားခိုင်ထံအချို့, တူးပျောထံအချို့
Salk vaccine	ကသံနီသအပိုင်လုံးနှီးတော်ဆါ
salmon	ညျှောလမိ
salmonella	ဓာလမိနံ့လုံးတော်ဆါယ် J. ဓာလမိနံ့လုံးအတော်ဆါ,
salt marsh	ထံဟိုကပျောပျော, တူးလို့လာထံဟိုကိုလာအနီး
salt water	ထံဟို
sample	တုံးအောင်
sand	ဓား
sandy soil	ဟိုင်ခိုင်လာအဖိုင်ဒီးဓား
sanitary	လာအကဆုံးကဆို
sap	မာလိုဘုံးပျော, မာလိုဘုံးလိုတို့တော်
saprophyte	တုံးသမူအိုင်လာအဖိုင်တုံးအုပ်သံကျိုးသံ
saturated fats	တုံးအသိတကလုံး
scale	၁. ညျှောအသနံ့ J. စီးပွားရေးတို့တော် (၁၇)
scallop	ချို့ဆူး
scarcity	တုံးတက္ကာတလာ, တုံးတို့တော်တယာ၊ တုံးလုံးတော်စွာ
scavenger	၁. ဆရိတ်ကိုပို့လာအဖိုင်တုံးအုပ်သံ, ဆရိတ်ကိုပို့လာအဖိုင်တုံးလို့အူလိုပေလွှာ, ဆရိတ်ကိုပို့လာအိုင်တုံးအုပ်နာအုပ်ကျိုး (အနီး, လိုကတော်)
schizophrenia	ခွံ့ပျို့တော်ဆါ
Schwann's cell	ဓားလာအဖိုင်ဘူးသလို
science	ဓားအောင်
scientific method	ကျို့ကျွဲလာအဘုံးထွေးဘုံးအောင်
scientific theory	တုံးသူးပြုလာအဘုံးအောင်
scientist	ပျော်အောင်
scion	ပျော်အောင်ကိုဖို့အောင်
sclera	တုံးသလိုလာအကေးဘာမ်ချို့ဝါ
sclereid	စလေးအရုံး(၁), ဓားလာ အနေးအိုင်ထိုးထံးရှုံးကထာလာတုံးမျှတော်ဘို့အူ
sclerosis	ဗုံးညှိုးအုပ်စွားရှုံးပဲကျောထိုး, ဗုံးညှိုးအုပ်စွားရှုံးပဲကျောထိုးပို့တော်ဆါအတော်အိုင်သံးအောင်
scorpion	ပတ္တာချွေး
scrotum	ခံ့သံ့
scurvy	ဘုံးတုံးမျှတုံးတို့တော်ဆါ, စက်ဗုံးဘုံးတို့တော်ဆါ
sea anemone	စို့လှိုကုံလို့
sea cucumber	ပို့လှိုတလို
sea urchin	ပို့လှိုသူ့တကလုံး

English	Karen
seal	ပိုင်လန်ဆို ၂။ တိစိပန်
sebaceous gland	တိအသိအရံ
sebum	တိအသိလာအခါသအံ့သူ့
second filial generation	တိသားသမုဒ္ဓိဘဝီခံပတ်တပတ်
secondary consumer	ပျော်းကာတိပ်ခံပတ်တပတ်
secondary mycelium	တိအယဲခံကထာတကထာ
secondary sexual characteristics	မျှုံးကုန်ခံပတ်တပတ်
secondary succession	တိခိုတလဲခံပတ်တပတ်
secretin	စံကရဲးထူး(န)လာဘုံတိန်းအိုင်ထိုးလျှော့ပိုင်တတို့
secretion	တိအထံ ၂။ တိထုံးထိုင်တို့ (အနီ, တိမှုံးတို့တို့)
sedimentary strata	လာ်လိုေးအကထာသုတယ်
seed	တိအရံ
seed dispersal	ရှေ့လိုေးတွေ့ပွဲ
seep out	ဖုံးထိုင်ကွဲ့
segment	နှီးယံးလို့ဆူ့အကူ့အခီ
segregation	တိပို့ဖန်နှီး
selection	တိယာထား၂။ တိလာဘုံတိယာထားထိုး
selective breeding	တိလိုေးအော်သွေ့ပြုလာတိယာထား
selective permeability	တိယာထားတို့ဖုံးနှုန်းဆူ့ပွဲ
selective permeable membrane	တိယာထားတို့သလိုလာတို့နှုန်းလို့ဆူ့ပွဲ
self-fertilization	တိစားအော်ထိုင်အိုင်လဲ၊ အကတ်နှုံး
self-pollination	တိစိုးပို့ကဗျားမြှုံးခြုံပွဲ
semen	ပိုင်းအချုံအသုံး
semicircular canal	တိအကျိုးကောဝိအကျိုးလာအော်လုပ်လာနှုံးကိုအော်
semicircular valve	သားပျော်အနိုင်တို့
seminal vesicle	ပိုင်းဆူ့ထံထား
seminiferous tubule	ကျိုးကိုလာအနူးအိုင်ထိုင်ပိုင်းဆူ့ထံ
semipermeable membrane	တိသားလိုေးသွေ့ပြုလို့ဖို့
sensitivity	တိတူသူ့တူ့တ်
sensitization	တိတူ့တ်တိတ်
sensor	ပိုးလိုေးအိုင်စီးနှုံးအတ်သုံးပို့ပို့အော်အသားခီးအောက့်တိတ်
sensory area	လာအော်ယူးနီးစုံအတ်တ်သုံးပို့ပို့အော်၊ လာအော်ယူးနီးစုံအောက့်တိတ်
sensory nerve fiber	စုံနှုံးအယဲ
sensory neuron	စုံအနှံး(န)
sensory receptor	တိတူ့တ်စုံအတ်သုံးပို့ပို့
separate	မာလို့ခဲ့
septum	တိအူ့
sequence(s)	တိပို့ထဲ(တဖို့)
series	တိချို့လို့အသားတမ်းဘုံတ်တမ်း
serum	သွေ့ပို့ထံပို့
served as	တိရွေးကာအိုင်အော်
sessile	အိုင်လာအလို့ဒုံး
setup	ဆီလို့ပို့လို့

English	Karen
sewage	တုန္လိုတုန္လိုဆံး၊ တုဘာ်အားသီ
sex cell	တုလိုစောလိုသွေ့ပါ(လှိုမိုဖါ)
sex chromosome	မြို့မို့ရို့မို့ဖါ
sex hormone	မြို့မို့ဟို့မို့မို့
sex organ	မှုန္မာ့ဂျာ့ဂါ
sex-linkage inheritance	တုလိုစောလိုသွေ့ပါ-လူးကူး(ခု)
sex-linked gene	ကုံး(နဲ့)တုလိုစောလိုသွေ့ပါ-လူးကူး(ခု)
sex-linked trait	တုလိုစောလိုသွေ့ပါ-လူးကူး(ခု)အလုံးလုံးသက်ပတ်လို့ဆီ
sexual	လာအားသီထွေးသွေ့ပါ-တုရှုလို
sexual generation	တုနဲ့လိုစောလိုသွေ့ပါလာအားသီထွေးမှုန္မာ့ဂျာ့သွေ့ပါ-တုရှုလို
sexual maturity	ခို့မို့တို့ပါလာမှုန္မာ့ဂျာ့သွေ့ပါ-တုရှုလို
sexual reproduction	တုနဲ့လိုစောလိုသွေ့ပါတို့ပါတို့ပါ-မှုန္မာ့ဂျာ့
sexually transmitted diseases	တုချေးတုပါဘာ်ကူားကိုကိုယ်ပါပိုမှုန္မာ့ဂျာ့သွေ့ပါ-တုရှုလို
shark	ညျှော်ကမို
shore	ပိုင်လုပ်နဲ့၊ ထံကူးနဲ့၊ ထံနဲ့
shortsightedness	လာအာတတို့တို့ယဲ့၊ ကွဲတို့အယဲ့တဖူ့ဖွံ့
shoulder joint	ပံ့ဘာ်မို့ယဲ့ကမို
shrub(s)	တို့ပါ(တပ်ပါ)
Siamese twin	ပုောတပ်လာအော်ပို့ပါဘူးလို့သဲ့လာအော်မှုန္မာ့ဂျာ့လဲလဲ
sibling(s)	ခို့မို့ဝါ(တပ်ပါ)
sickle cell	သွေ့ပါယူ့ပါ(လ) လာအကူ့အကိုင်ထဲ့လို
sickle cell anemia	သွေ့ပါယူ့ပါ(လ) လာအကူ့အကိုင်ထဲ့လို သွေ့ပါယူ့ပါ(လ) လာအကူ့အကိုင်ထဲ့လို (သွေ့ပါယူ့ပါ)
side effect	ကသံ့ပါဘာ်မို့ဘာ်
significance	တုပိုယ်မို့တို့တို့အော်ပို့ပါ
simple microscope	ပဲ့မြို့ဝက်းယိုယို
single-gene trait	ကုံး(နဲ့)တော်မို့အလုံးလုံးသက်ပတ်လို့ဆီ
Sino-atrial node (S-A node)	သဲ့ယူ့ညျှော်ထွေ့သွေ့ပါလို
sinus	နှဲ့လို့ကမိုအော်
siphon	ပို့သို့လာတ်ထဲ့ထို့သို့
site	တုအော်
skeletal muscle	ညျှော်ထူ့အားအော်
skeletal system	တုယဲ့အကျိုးအား
skeleton	ယဲ့တရို့
sketch	တုဂို့တာကို့
skin	ဖဲ့ဘူ့
skull	ခို့ကူ့၊ ခို့ယဲ့
sleeping sickness	တုမဲ့ခဲ့တော်ပါ
slide	မဲ့ထံကလေ့အကု့မို့လာတို့ကကွဲ့မဲ့မြို့ဝက်း
sludge	ကပ်း၊ တုဘာ်အားသီ
small intestine	ပုံ့ပဲ့ဆံးမို့
smallpox	တုပါလ်းထဲ့
smog	ကလ်းဘာ်အားသီ
smooth muscle	ယူ့ညျှော်လို့ဘူ့
sneezing reflex	တုကဲ့လာအကဲထို့နဲ့

English	Karen
soak	စုပ်လိုက်ချုပ်
soda	စိန်ဒေ
sodium	စိန်ဒေယာဉ် (မ)
sodium bicarbonate	စိန်ဒေယာဉ် (မ) ဘင်ခြစ်ဘို့နဲ့
sodium chloride	စိန်ဒေယာဉ် (မ) ချို့ရဲ့
sodium ion	စိန်ဒေယာဉ် (မ) အဲရှိနဲ့
soil	ဟိုဂိုလ်ညွှန်, မောင်အောင်သီ
soil conservation	တုပုံးဆောင်ရွက်စိန်ဒေယာဉ်ထုတ်
soil depletion	ဟိုဂိုလ်ညွှန်ထုတ်လာနက္ခို
soil erosion	တုပုံးဆောင်ရွက်ဟိုဂိုလ်ညွှန်ထုတ်
solar energy	မူးအက်းသဟိုဂ်
solid bone	ယံကိုလိုင်
solute	တုမော်လို့
solution	တုကျေထံ
solvent	လာအော်လို့သဲ
somatic	နှိုဝင်ကုန်ရိုးခွဲ
somatic cell	နှိုဝင်ကုန်ရိုးခွဲအဲ(လ)
somatic nervous system	နှိုဝင်ကုန်ရိုးခွဲထူးပျော်ဖျော်အကျိုးအကျွဲ
soot	သဗ္ဗာမူး
sort	အကလုံ
source	အော်ရှိထံးစိန်ဘို့
specialized	လို့ခဲ့
speciation	(တုပုံးတုပုံး)အကလုံအော်ရှိထိန်ထော်
species	စာအံ့
species diversity	စာအံ့လာအလိုအဆိုလိုသား
specific	လို့တံ့လို့ခဲ့
specificity	ဇိုင်းကံစိုးလို့လို့ဆိုခဲ့
specimen	တုတမ်းခံးလာတုတေသနကုန်ဒါးအကိုင်
spectacular	လိုကမာကမ်
spectrum	တုက်ပို့အလွှာအယာ
sperm	ပို့ချုပ်အချုပ်အသုံး
sperm duct	ပို့ချုပ်အချုပ်အသုံးအကျိုး
sperm nuclei	ပို့ချုပ်အချုပ်အသုံးအကျိုးချုပ်
spermatid	စပါ်မါထဲးလာကလဲထိန်ဆိုးထံ
spermatocyte	စပါ်မါထဲးတုန်းအော်ရှိထိန်ပို့ချုပ်ထံအကောင်သားတပတို့
spermatogenesis	တုန်းအော်ရှိထိန်ပို့ချုပ်ထံ
spermatophyte	ပို့ချုပ်းထဲးလာအနေဖြင့်တုန်ခို့နဲ့အောင်အဲ(လ)
sphincter	ညွှန်ထုတ်ကိုးသွေး
spike	တုဝိုရှု, ဘုရား
spill	တုလိုလ်
spinal column	ပျို့ယံးဒို့
spinal cord	ပျို့ယံးအနား
spinal nerve	ပျို့ယံးထူးပျော်ဖျော်အကျိုး
spindle	လုပ်ချုပ်သုံး

English	Karen
spindle fiber	တုည်ယော
spleen	ကမို
splice	တုထိစူးတု
splits	မာလိုး၊ နှီး
sponge	ကုပ္ပါယ်လုံး၊ လာအိုင်းအပူးဖိတဖုံး
sponge bone	တုယ်လေအလိုက်းကုပ္ပါယ်လုံး လာအိုင်းအပူးဖိတဖုံး
spongy layer	တုအကထာယောအလိုက်းကုပ္ပါယ်လုံး၊ လာအိုင်းအပူးဖိတဖုံး
spongy mesophyll	မြုံစို့ပုံ(လ) လာအလိုက်းကုပ္ပါယ်လုံး၊ လာအိုင်းအပူးဖိတဖုံး
spongy tissue	ထံးရှုံးလာအလိုက်းကုပ္ပါယ်လုံး၊ လာအိုင်းအပူးဖိတဖုံး
spontaneous generation theory	တုသေးသမူလာအိုင်းထိုးလာ တုသေးသမူတာအိုင်းသံုံးအိုင်း
spontaneous mutation	တုအကလုံးဖိတလဲလာအကလိုင်းနှုံးဆုံးအောင်အသေး
sporangium	စပ်ရှုံးကွဲယောပ်(မ)
spore	တုချုံပြုကဲ
spore reproduction	တုနှုံးအိုင်းထိုးတုချုံပြုကဲဖိတဖုံး
sporophyte generation	တုနှုံးအိုင်းထိုးစပ်စို့ပုံတုချုံကဲစာအောင်
sporulation	တုနှုံးအိုင်းထိုးတုချုံပြုတုချုံသံုံးဖိတဖုံး
spot	တုအိုင်းပါ
sprain	စုချုံးခိုင်ချုံး၊ ထူးတလ်
spray	၁. ကသံုံးဖြူ ၂. ပြုဘာ်စို့
sputum	ကဟား
square	ဝက္ခာယာ
squid	ကုံး
stability	တုအက်အကျော်
stable	ကိုတပ်
stain	တုဘာ်အောင်
staining	တုဘာ်အောင်သီ
stalk	အထူး
stamen	ဖို့အောင်ချုံ
staminate flower	ဖို့အောင်
staphylococcus	စတေးဖို့လိုင်းစိုး(စ)
starch	တုအိုင်းအထူးအစီ
starfish	ညုံးဆုံး
statement	လုပ်ပျော်
steady state	တုအိုင်းကျော်အပတ်
stem	အထူးပို့ပို့
stereomicroscope	စတေးရှုံးအိုင်းပြို့စကိုး
stereoscope	စတေးရှုံးအိုင်းကိုး
sterile	တော်းအုံအသုံး
sterility	ချုသံုံးကျော်အတော်
sterilization	တုမော်တုအယူးအယ်
sterilizing	မာသံုံးအယ်
sternum	သားနှုံးအယ်
steroid	ကိုဝတ်းရွှေး
stethoscope	စတေးသို့စကိုး.. (တုပိုးတုလိုလာကသံုံးသရှုံးသူဗုံးသို့ကကန်ပုံးဆိုသေးဖျော်စို့

English	Karen
	ခီးသါထိုံသါလို့အရို့
stigma	မိုးကိုယ်ဘို့အရို့
stimulate	မျှော်တိုးမောစားတော်မျှော်တိုးဘို့လာကနိုင်ထို့
stimuli	တုလာအဟုံ်တိုးတို့ဘို့
stimulus	တုလာအထိုံ်ဟူးထို့ဂဲ့ထို့တ်
stinging cell	ဆ(လ)တကလုံး
stock	ဟို့ပို့ဟင်တဲ့
stolon	တုံးမျှော်တို့အနဲ့ဖို့တ်
stomach	ဟာဖာ
stomata (stoma)	တုံးမျှော်လာအနိုင်လာခဲ့(လ)လာအဖိုင်ယံးတ်
storage	တုံးပို့ကို
storage tissue	ထံးရှူ့လာတို့ကိုယ်ဇ္ဈိုင်း
strains	တုံးခို့တလတ်အကုံးအရို့
strand	ဟို့အော်တုံးမျှော်းဝေးတသူ့
stream	ထံးကျို့
streptococcus	စုံထွေးထို့ခို့ခဲ့(၁)
streptomycin	စုံထွေးထို့ခဲ့(၂)
striated muscle	ညွှေ့ထွေ့အကျို့
strip	အပျူးအီ
strip cropping	တုံးသူ့တုံးမျှော်တို့အကျို့ပေးထို့
stroma	စုံမျှော်
structural formula	စို့မျှော်လုံးလာလာအသံးခို့အရို့အပို့တဆိုဘုံး
structure	တုံးပို့ဖို့အို့လို့အကုံးအရို့
style	နှံးအို့ထို့တ်အကုံးအရို့
subsoil	ဟို့ရို့လာအပို့လို့တကြော်
subspecies	တုံးသမျှော်အကလုံးတမဲ့ထို့
substance	တုံးအသံးအကုံး၊ တုံးအို့ပုံး
substrate	တုံးလာအဘုံးတ်အပို့တလဲ
succession	တုံးလာအပို့ထွေးထို့အံး
sucker	တုံးနှုံးတ်
sucrase	ဆဲ(မ)လာအမာဘျူးတ်ဆဲလာကကဲထို့ကလူ့မီး(၁)
sucrose	အံးသံးဆဲလာတ်မာနှုံးအို့လာထံးပို့မီးအကေတဖုံး
suction pressure	တုံးအံးထံးထို့ကွို့တ်ခံ့သန်း
sulfa drug	ကသံးစုံ(လ)ဖုံး
sulfur	စုံ(လ)ဖုံး
sulfur dioxide	စုံ(လ)ဖုံးနှုံးမီး
superior vena cava	သွေ့ဗျားမီးအော်လာအို့၊ ကိုဘို့၊ စုံခို့အို့နှုံးလို့ချုသံးဖျှော်လာအထွေ့အဖိုင်တကော်
surface tension	တုံးအံးခို့တ်ထံးပို့တ်ထံးယံး
surgery	ကူးကွဲးယဲဘူး
surrogate parent	ပုံးစုံမျှော်အော်
surround	တုံးအံးတရား
survival	တုံးအံးတ်တ်

English	Karen
survival of the fittest	ပျော်မှတ်မူးတို့ကတော်ကမူး
survive(d)	ပျော်ခြင်း(တို့)
suspension	တိုင်ပတ်တို့မီကို
sustainable use	တိုင်းတို့လေအိုင်ကာဖို့စီး
suture	တိုးတို့ပျော်လို့
swamp	ကပျော်
sweet gland	ကပေါ်အချံ
swim-bladder	ညွှန်ကလဲးအော်
symbiosis	တိုးလေအသားသမ္မဇာ်ခံခါမေစားလို့အသား
symbiotic	တို့အိုင်သကိုးယဉ်တဗျာယိုး
sympathetic	လေအသားကည့်တို့, လေအော်သူ၏ဒီးသား
sympathetic nervous system	နှိုးလေအမားချုံးတို့သားစံ့အတ်မေအကျိုးအကျွဲ့
symptom	တို့ဆိုပနိုင်
synapse	နှိုးအဲ(လ)ခံခါအဘာ်စာတ်လို့လို့ဟို
synthesis	တိုင်ဖို့ယဉ်တို့ခါးကကဲထို့တို့တမ်း
synthesize	တိုင်ဖို့ထို့တို့တဗျာယိုး
synthetic circulation	တိုင်းအိုင်ထို့အိုင်ဖို့ကျိုးအကျွဲ့အတရုံးသား
systole	သားသွံးလို့အဆောက်တို့
systolic pressure	သားသွံးလို့အဆောကတို့တို့ဆိုပန်သန်း
T	
tadpole	ဘာ့်, ဘာ့်ဘီး, ဘာ့်ခု့်
taiga	သူ့ပြု့လေအိုင်လေကလဲးစံ့အဲရှော်
tail fin	ညွှန်အရှေ့, ညွှန်အော်း
tanker	ကတိပဒေးတို့ (လေအဆွားသီလေအဆာတေအမူး), ကတိပဒေးသီ J. သီလုံ့ဝပဒေး (လေအဆွားကျွဲ့တံ့းမူတ်မူး တိုးအတ်အနိုင်ကလုံ့)
tap root	တို့အကို့ပြု့
tapeworm	ထိုးကလ်ကျွဲ့
tar	ကျွဲ့တံ့းအုံ
taste bud	ပျော်အော်ပြု့ပြီ
taxonomy	တို့အိုင်ပေးတို့ကလုံ့ပို့ည့်
Tay-Sachs disease	ပဲသွှေ့တို့ဆိုတက်လိုလေအန်းအိုင်ထို့ထို့တို့မီးသူ့
technique	တို့မေအကျိုးအကွဲ့, တို့မေအကျိုးအကွဲ့
technology	ပဲးမို့ကလုံ့ပို့ည့်
telophase	ထဲလို့ဒေး(စ), မံ့နိုင်းစွဲး မူတ်မူး မံ့ထိုးထွေးအကတော်တပတို့
temperate deciduous forest	သူ့လုံ့လို့အျော်ပြု့
temperate zone	တိုးလေအိုင်ကဝို့သူ့လုံ့ပြု့, တို့လို့အိုင်လေတ်ကိုတ်ချို့လို့ကဝို့
temperate inversion	တိုးလေအိုင်ကဝို့သူ့အိုင်တို့
template	တိုးကျွဲ့အော် J. တို့အကျွဲ့အကို့အော်
tend to	ကဲထို့အသားသူ့
tendon	ထူးပြု့
tentacle	တို့ပို့ယ်အနဲ့, တို့ပို့ယ်အန်းအူ့
terminal bud	ပို့အိုင်လေအထူးပို့ပြု့စို့ထို့
termite	ပေါ်း

English	Karen
terrace	တုပာခါ်လိုပတ္တာဆီတဆီလကစ်ကပ
terrestrial	လာအဘုံယူးဒီးဟိုရိုစို့ J. လာအဖို့လာဟိုရိုစို့အဖို့မို့၊ လာအမထို့လာဟိုရိုစို့အဖို့မို့
terrestrial biome	တုမှုတဲ့မဲ့အလျှောက်ပါ့၊ တုရုံးတဲ့သို့ ဆုံးဖို့မဲ့အအောင်လာ ဟိုရိုစို့အဖို့မို့လာ၊ တုနိုးယူးလိုအောင်ပို့ တုကိုတဲ့ခုံ့နှင့်သိုးဒီး အောင်သကိုးလာတဲ့လိုပူ့အောင်ပူ့
territory	အဆေ
test cross	တုပို့ဖို့မဲ့ကွုံတဲ့
testis	ခံ့ချုံ
testosterone	နှိုးလိုမဲ့ကွုံ တုလိုစောင့်သွေ့
tetanus	ခုံ့အောင်တဲ့ (တုဆဲ)
tetrad	၈
tetraploid	ပုံးတဲ့ မှတမှု့ ၁(၁)လာအောင်ဒီးမြို့မို့ရို့ရှု့
thalassemia	ခုံ့ကိုရိုစို့
theory	တုသျော်ပူ့
theory of use and disuse	တုဘျာမ်းပူ့လာတုရှုးကောင်း ဒီးတုတရှုးကောင်း
therapy	တုကူ့စဲယူ့ဘျာတဲ့အောင်
thermal pollution	ထံကျိုးထံကျိုးတစ်နှင့်အတော်ကို့အောင်
thicker	တို့စို့
third-level consumer	ပုံးကောင်သာပတ္တာတဲ့
thoracic duct	တုထံကျိုးနောင်း
thorax	သားနှို့
threshold	၁. ယိုလိုခဲ့း၊ ကျွော်၊ ပဲကြိုးကျွော်၊ ၂. တုအောင်တဲ့၊ တုစောင်းသားအခို့တဲ့
thrombin	သရီဘူး(နဲ့)၊ မာစာတုလာကမာဂို့လို့ထို့သွေ့
thromboplastin	မာနဲ့အောင်ထို့သရီဘူး(နဲ့)၊ မာစာရှု့ကိုးလာ တုလာကမာဂို့လို့ထို့သွေ့
thrombosis	သွေ့ကျိုးတံ့တော်ဘွဲ့
thrombus	သွေ့ကိုလို့သွေ့၊ သွေ့ကိုလို့သွေ့လာ အောင်လာသားဖျော်ဒီးသွေ့ကျို့ပူ့
thymine	သို့ယိုမဲ့
thymus gland	သို့မူး(စ) အချုံ့၊ တုအော်လာအောင်လာမို့သို့ဖို့ဖျော်ထို့သို့သားနှို့ပူ့
thyroid gland	သားရွှေးအချုံ့
thyroid-stimulating hormone (TSH)	ဟိုရိုစို့လာအနဲ့အောင်ထို့သွေ့
thyroxine	သားရွှေးစဲ့(နဲ့)၊ ဟိုရိုစို့လာအောင်ထွေးထို့လာ သားရွှေးချုံပူ့
tibia	ခို့လှု့မို့အယ်
tissue culture	တုဘျာမ်းရှု့
tissue fluid	ထံ့ရှု့အထံ
tissue(s)	တုညှု့လာ(တဖို့)
tobacco	ညားသူး
ton	တု၏၊ ယူနဲ့လာပူ့ထို့တဲ့တုတော်အယာ
tongue rolling	တုလှု့တဝံးပူ့
tonsil	ခုံ့ချုံ
tonsillitis	ခုံ့ချုံညီး
tooth decay	ဓယ်အောင်
tooth root	ဓမ္မကို့
toothpick	နို့ခဲ့းခဲ့

English	Karen
topsoil	ဟိုင်ခိုင်ညွှန်ထူးလာအဖို့မြတ်တကာဝါ
toxic	လာအဆိုဒီးအရှုံး
toxin(s)	ဆဲးထံ့ပါးအရှုံးထိုး
trace element	ဂိုဏ်ပိုက်လုပ်လေသာ၏တို့နှင့်အောင်တော်းတကူး
trachea	ကလံးကျိုး၊ ကလံးကျိုးလောက်းယူးယူး
tracheophyte	တို့မြို့တို့လောက်းအောင်
trade-off	တို့မြို့နှင့်လောက်းအောင်
traffic	ပျော်တမ်းတို့လုပ်လေသာဖူးအသေးစိတ်လို့တော်းဆူအကေတာ်
trait(s)	လုပ်လုပ်သိန်းပေါ်မြော်မြော်
transcription	တို့မြို့နှင့်တို့မြို့တို့လော၏နှင့်ဖူးအောင်
transduction	တို့မြို့နှင့်တို့မြို့တို့လောက်းအောင်
transfer	တို့မြို့နှင့်
transfer RNA (t RNA)	တို့မြို့နှင့်(ရ)ဆူမြို့နှင့်
transformation	တို့မြို့နှင့်အကုန်းအကိုင်
transfusion	တို့မြို့တို့သွေး
transgenic	လာအစားအသွေးပြုချုပ်အကလုံး၊ လာအကေးပြု၊ လာတို့ဆိတ်လုပ်ကျိုးအစားအသွေး
translation	တို့မြို့နှင့်တို့တို့တို့၊ တို့ဆိတ်လုပ်ကုန်းတို့ဝါးအောင်
transmission	တို့မြို့ကူးဘုရား
transmit	ဘုရားဘုရားကူး၊ ရေလို့အသေး
transpiration	တို့ထုံးထို့ကူးကလုံး၊ တို့မော်းထို့အထံအတို့ထို့တို့
transpiration pull	တို့ထုံးထို့ကူးကလုံး၊ တို့မော်းထို့အထံအတို့ထို့တို့
transplant	တို့မြို့တို့ကူးအောင်လုပ်လေသား၊ တို့မြို့တို့အောင်လုပ်လေသား၊ တို့မြို့တို့အောင်လုပ်လေသား
transport system	တို့ဝါးတို့မြို့သွေး
transverse colon	ပုံးဖို့နှင့်လောက်းအောင်
trauma	တို့ဆိတ်လုပ်လေသား၊ မှတ်မှု့နှင့်လောက်းအောင်
treatment	တို့ကူးပေါ်ယူး
treat	ကူးပေါ်ယူး
trend	တို့လောက်းအောင်
trial	မာက္ခာ
triceps	စုနှင့်အညွှန်ထူး
trilobite	ပို့လုပ်တို့ယူး
translocation	မြို့မြို့အောင်
triple-beam balance	တို့မော်းလို့အောင်
triplet code	မီး(၃)အောင်
triploid	တို့ဘုရားထွေးအောင်
trophic level	အောင်မြို့အောင်
tropical rain forest	တို့ကိုခါးကိုအောင်
tropical zone	တို့ကိုခါးအောင်
tropism	ထရိုင်းစော်၊ တို့မြို့တို့အောင်လူးပို့စိုး
trypsin	အောင်ပို့စိုး
tuber	တို့အောင်
tuberculosis	တို့ပသို့ဆဲ

English	Karen
tubing	ထား၊ ဖျေးစထား၊ လီခီသိုးတဖ်းအထိ မှတဲ့၏ ကျိုးတော်းတဖ်း
tubule	တိုက္ခိလီကျိုးတော်းဆံးပံ့၊ လီခီဒ်တူးလာ ဆုံးဖို့ဖော်လာ ကလွှဲပူး
tumor	တ်ကိုးလိုင်
tundra	ထိုဗြာ့သူ့ပူး
turbidity	တ်လာအနှင့်
turgid	တ်ကံထိုး
turgor pressure	ဂံတ်ဆိုးသန်း
Turner's syndrome	ထာန်တ်ဘိုက်ပန်း၊ စားသွေ့တာ်လိုက်ဘုံးအထိ၊ ပို့မှုပါးလာဆိုးတ်ခါပန်း ပို့ဆိုးတ်ဖြူ့ဖို့တိုးတ်၊ ဒုံးဆိုးတ် တ်လာဆိုးလာ ထို့တာ်ဘုံးဘုံးဘုံးပါးပို့တ်ဆိုး
typhoid	တ်လိုက်ပို့ပို့ထိုး
U	
ulcer	ကဗျာလို့၊ တ်ပူးလို့
ulna	ခုံယဲအမဲးညာတိုး
ultracentrifuge	ဓားလာအတရုံးဆူးနဲ့ဒုံးဆိုးတ်တ်အကံးလာတ်အခုံးလာကနိုးဖေးတ်အသုံးတ်အထံအန်း
ultrafiltration	တ်မောက်ဆိုးတ်လာအေးလွှေ့ဖြူ့ဖြူ့လတော်ရွှေ့ပူး
ultrasound	တ်ဒိုက္ခိန်းဝို့အကူ့းပါ့ခဲ့
ultraviolet light	တ်ကပ်းယဲလွှေ့
umbilical cord	နဲ့ပူး
umbilicus	နဲ့ပူး
undergo	ဘုံးသက်၊ ထံ့ဗုံးဘုံးတ်ဘုံး၊ လေခို့ပို့ဘုံး
unicellular	လာဆိုးဒီးစဲ(လ)ဘေးမိုး
universal recipient	တ်ဒိုက္ခိန်းဝို့အကူ့းပါ့ခဲ့
unsaturated fats	တ်အသိလာတ်တပုံးအီးဘုံး
uracil	ယူ့ရှိန်စဲ(လ)
uranium	ယူ့ရှိန်စဲယဲ(မ)
urban desert	ဂုံးမျိုးပူး
urbanization	တ်နဲ့လဲထို့ဆူ့ဝှု့
urea	က်တပဲလာအနိုးလာဆံ့ပူး
urease	ယူ့ရှိန်စဲ(စ)
ureter	ကလွှဲပူးဆူ့အကျိုး
urethra	ဆံ့ကျိုး
uric acid	ဆံ့အဲးစွံး
urinary bladder	ဆံ့အဲး
urinary system	ကျိုးကျူးလာအဘုံးဒီးဆံ့ကျိုး
urine	ဆံ့၊ (ပျောက္ခိုး၊ ဆုံးဖို့ကိုးစိုး) အဆံ့
uterine lining	ပျောက္ခိုးဆံ့
uterus	ဒေလို့
utilize	သူ့လာအဘျားအိုး၊ ရူးကိုလာအဘျားအိုး၊ ရူးကိုအိုးသူ့သူ့၊ သူ့အိုးသူ့သူ့
V	
vacant	လာအလိုးဟိုး၊ လာအလိုးဖျော်လိုးဟိုး၊ လာ (တ်ဆိုးမြို့) တနို့နို့တမ်း

English	Karen
vaccinated	လာအဆုံး/ဟံ့န်းကသံ့နိုင်းသော
vaccination	တုပဲးကသံ့နိုင်းသော
vaccine	ကသံ့နိုင်းသော
vacuole(s)	တုအလီး မူတမ္မာ တုကဖိတ်၊ တုလီး မူတမ္မာ တုကဖိတ်လာစဲထို့ဖြစ်ပါမယ် ပ(လ) အပျော်၊ ဘုရားတုကျိုးဘယ်ဖော်လာတုကသလို့အောင်းအောင်းတဲ့ တုလုံး
vagina	ပို့မှုပ်ကုံးရိုက်
valid	လာအဆိုင်းအရွှေ့အကျိုး၊ လာအမီးလို့သေးသေး
valine	အမံ့နိုင်းအေးစဲ့လာအရွှေ့အကျိုး၊ ပြို့မှုပ်ကုံးရိုက်လို့သော
valuable	လာအလုံးခို့ပွဲအောင်း၊ လာအကဲဘွဲ့အဲဖို့ပွဲ၊ လာအရွှေ့အကျိုး၊ တုလုံးခို့ပွဲ ခို့၊ တုကုပ္ပါကာလုံး၊ တုကယားကယာလုံးခို့ပွဲအောင်း
valve	နို့ကြွေး၊ တုကပ္ပါလာအဆုံးထို့ကြွေး မူတမ္မာ ကလံ၊ မူတမ္မာ လီဂံး
vane	တုပီးတုလို့အောင်းအကျိုးအကျိုး၊ ကဟိုအေးး (ကလံကဟိုအေးး၊ ထံကဟိုအေးး)၊ ပျော်အေးး
variability	တုလာအလုံးလို့အသေးသော့၊ တုလာအတော်းမဲ့လို့သေးဘာ့၊ တုလာအတက်တကျဗျာ
variable	လာအလုံးလို့အသေးသော့၊ လာအလို့အောင်း၊ ကံကဒါ၊ တက်တကျဗျာ၊ လာအတော်းမဲ့လို့အသေးဘာ့
variable factor	တုဂုံးလာအမာသေးအကလုံးကလုံး
variation	တုဆိတ်လဲ၊ တုလုံးလို့၊ တုလို့အေးး၊ တုအကလုံးကလုံး
variegated leaf	တုအလုံးလာအလွှားအောင်းအကလုံးကလုံး
variety	တုအကလုံးကလုံး၊ တုလီးအေးး
various	လာအို့အကလုံးကလုံး၊ တဘွဲ့မဲ့တဘွဲ့းကလုံး
vas deferens	ဆွဲးထံဆပိုး
vascular bundle	သွေ့ဗျားအကဆိုး
vascular cylinder	သွေ့ဗျားအပိုး
vascular plant	တုပုံ့တုလို့လို့
vascular ray	သွေ့ဗျားအယော်
vascular system	သွေ့ဗျားလဲတရားအကျိုးအကျိုး
vascular tissue	သွေ့ဗျားအထံးရှုံး
vasoconstriction	တုမေအောင်းလို့သွေ့ဗျားအတကို့
vasodilation	တုမေအောင်းထို့သွေ့ဗျား
vasopressin	ဘာ့စို့ဖြူစို့ဟို့မို့၊ ဟို့မို့လာအထို့ဟူးထို့လာအထို့လာအထို့သံ့းတုအထို့းမေအောင်းသွေ့ဗျားအတွေးသံ့းမို့ဖို့ထွေးယံ့းသွေ့ဗျား
vector	တုအကို့အတိုး၊ တုအကျိုးအကိုး၊ တုအကျိုး၊ တုနှို့တုံး၊ တုသေးသမူလာအထို့မို့ကို ၁၂အောင်း ပစ်း၊ သုတေသန
vegetation	တုနို့ထို့တို့တုံးတုံးမေအောင်း၊ တုမဲတုံး
vegetative propagation	တုနှေးကော်မူးထို့တို့တုံးတုံးတုံး/တုမဲတုံး
vein	သွေ့ဗျားအကျိုး၊ ထူကျိုးစွဲကျိုး၊ ဟို့လဲတုံးတုံးတုံးအကျိုး၊ တုအကျိုး (လာသုံးလုံးအလိုး၊ တုဖို့အေးးဆဲလိုး)
vena cava	သွေ့ဗျားမြို့ပြုံး/သွေ့ဗျားအကျိုးမြို့ပြုံးဒေါ်
venereal disease	ယဲဆတုံး
venous flow	သွေ့ဗျားအကျိုးယွေး
ventral	လာအဘုံးသေးး ဟာဖာ/သားနဲ့ပြုံး
ventral blood vessel	ဟာဖာ/သားနဲ့ပြုံးအသွေ့ဗျား
ventral nerve cord	ဟာဖာ/သားနဲ့ပြုံးနှို့အတွေ့ဗျား

English	Karen
ventral root	(ည်, ဆင်ဖိကိုဖို့) အဟာဖာ/သာနိပ်အင်း
ventricle	သာဒေးကအဲလ်, ခိုဗ်နှုံးအေးကအဲ
venule	သွေ့ပူးကျိုးအေးဆံးပါ
Venus's-flytrap	ဝံနား(စ)ဖိန့်
vertebra(e)	ပျိုးယံးအဆာ
vertebral column	ပျိုးယံးပို့ပ်
vertebrate(s)	လာအို့ရီးအပျိုးယံး
vesicle	ကမိုထံ
vessel	ကတ္တံ, ချုဖေးနို့, တို့ပူးတို့လောတ်ဒေတံသွား, သွေ့ကျိုး
vestiges	တုံးအို့ရီးတို့တုံးပါ
vestigial	လာအားသုံးဒီးတုံးအကျိုးအို့ရီးတိုံး
vigorously	လာတ်သူ့ရှုံးဆူးလာအဗုံ
villi	ထံးရှုံးအသလီဆံးဆံးပါ
villus	ထံးရှုံးအသလီဆံးဆံးပို့ပါ
viral disease	တုံးအိုးတို့, တုံးအိုးတို့(စ)
virus	ဘဲရား(စ)
viscera	ကုံးဂို့နဲ့
visceral muscle	ယုံးညွှန်တူးလာကုံးဂို့နဲ့ပါ
visible spectrum	တုံးကြိုးအလွှုံးအယောက်တုံးထံးဖို့သွား
vital	ဘုံးယံးတုံးမူး, လာအလီးအို့ရီးပါ, လာအမူးတုံးအကို့ပို့ပါ
vital capacity	ကလံးအသံးအက်ပွဲးအံးပွဲးနဲ့, ကလံးအသံးအက်လာအထွေးထို့လာပသို့အဗုံ၊ ကလံးအသံးအက်လီးယို့ယို့အခါ
vitamin	ဘံးတုံးမူး
viviparous	လာအို့ရီးအခို့လွှုံးမီ
vocal cords	ကလုံးအတို့, ကလုံးအထူး
volume	(လံး) ကြော်း, တုံးသို့အနိုင်အဆံး
voluntary action	တုံးအိုးမာစာအတို့တို့ပါးတို့
voluntary behavior	တုံးအိုးမာစာအတို့တို့အတိုးမာစာ
voluntary muscle	ယုံးညွှန်တူးလာအမာစာတို့
volunteer	ပျော်းမာကလီတို့
W	
waiting	အို့ရီး
walnut	သူထိုးဖို့, တုံးချုံတို့သုံးလာအကုံးကန့်တကလွှုံ
warm-blooded	လာအသွေ့ပူးကလဲ့၊ လာအသွေ့ပူးလဲ့
warning coloration	ဆုံးဖို့အတွက်ပို့ပါတို့အတွက်
waste	လာတုံးအထွေးအထွေး, လာအဟားရှုံးဟားဂို့
water potential	တုံးအို့ရီးထံးအက်းအို့
water vascular system	သွေ့ကျိုးအတွက်အနိုင်လဲတရား
water-cycle	ထံးအတွက်လဲတရား
wavelength	ကွဲလဲ့လို့လို့အကျိုးအတွက်နှုံးစွဲ့, တုံးနှုံးစွဲ့လဲလို့လို့အကျိုးခံ့ခါအဘားစွဲ
wax layer	ကန့်ယိုးအကထာ
weasel	ခီယိုလား, ဝံမို့အီယို
weather	မူးခို့ကလံးသို့ရီး

English	Karen
weathering	တုရန်ခိုင်၊ အိုက်စီးချို့ကျော်
web	ကပိုလျော်၊ ပုံးပုံး၊ ဆုံးဖိုးပိုး
weed killer	ကသံမာသံနှင့်
wetland	ဟိုင်ကပိုစုံစွဲ
wet-mount slide	မြတ်ကလေကုန်၊ တုရောက်တုရောက်အားဖြင့်အမြတ်ကလေကုန်
whale	ညုံလူခိုင်
wheat	ဘုဇ္ဇာ်
white blood cell	သွေ့ပို့ယူရှိတဖို့
white corpuscle	သွေ့ပို့ယူရှိတဖို့
white matter	နှုတ်ထံးရှုံးဝါတဖို့၊ ခိုင်နှုတ်ထံးပို့ယူရှိတဖို့
whole blood	သွေ့ပို့ယူရှိ
whooping cough	တုကူးဖူးထိုး
wildlife conservation	တုရောက်သကတိုးတုရောက်လုပ်
wilt	လို့သွေ့/လို့သွေ့
wind break	ပို့လိုက်သောကလု
wind erosion	ကလံအူလှေကွိုင်တု
wind pollination	ကလံစိုးပို့ပို့ကမှုပါ/ပို့အပြုံး
windpipe	ကလံကျို့
wingspan	တုန်စားလောင်းဆုံးအကတုရိုးခိုင်ခံကပေလုပ်ဘာ၍စား
within	လာအပူး
womb	ဒေလီ
woody fiber	သွေ့အယူး
woody stem	သွေ့အထူးပို့ယူရှိအကျော်
woolly mammoth	ကဆိတ်လာပျောလာအရွှေ့ထိုးအမွှေ့ထိုး
worker bee	ကန်လာအမာတု
worm	ထိုးကလုံး၊ တုရောက်၊ ထူးပတ်အကိုးသောင်း၊ ပုံးပို့သေးဘာ၍အား
X	
xanthophyll	ဓလိစံ(လုံး)၊ နှုန်းအတွေ့
xanthoproteic test	ဓလိဖြေထံး(နဲ့)တုရောက်
X-chromosome	မျှုံ-စားသွေ့ကိုးထံးပြို့မို့စိုး
xylem	သွေ့ကျို့ထံးရှုံးလာအဆုံးထံး
Y	
Y-chromosome	မျှုံ-စားသွေ့ကိုးထံးပြို့မို့စိုး
yeast	ကိုံမဲ့
yeast fermentation	တုရောက်ထိုးကိုံမဲ့အသိုး
yolk	ဆီးဗို့သကိုံ
yolk sac	ဆီးဗို့သကိုံအထောက်
Z	
zonation	တုန်ဖူးလို့လာအဟိုံကိုးအိုံပေးပူး
zooplankton	တုမှုတ်မဲ့လာအိုံထိုးပို့လုံးထံး

English	Karen
zygote	ဇာလိုပုံစံသုက္ခန်လိုင်